

Yalova, Çobankale Kazıları 2019 Sezonu Bizans Sırlı Seramik Buluntuları

Byzantine Glazed Pottery From the Excavations of Cobankale in Yalova: 2019 Season

Filiz İNANAN* , Selçuk SEÇKİN**

Öz

Yalova İli, Altınova ilçesinde bulunan ve büyük bölümü günümüze ulaşan Çobankale'nin inşası hakkında ilk araştırma Clive Foss'a atttır. Bölgedeki ilk arkeolojik kazı çalışmaları ise 2017 yılında, Bursa Müze Müdürlüğü yönetiminde başlatılmıştır. 2017 ve 2018 yılları kazı sezonlarında, içkalenin tümünün temizlenmesi sonucunda bir sarnıç yapısı tespit edilmiştir. 2019 yılı sezonunda ise sarnıç ve çevresindeki alanda çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Makale kapsamında, bu çalışmalar sırasında ele geçen tüm Bizans Dönemi sırlı seramik buluntuları değerlendirilmiştir. Çoğunluğu kaide ve ağır parçalarından oluşan 110 seramik parçası kataloglanmış, bunlardan 105 tanesi "Zeuxippus Ailesi Seramikleri" altında tasniflendirilmiştir. 4 kaide ve 1 amorf gövde parçası bu grup seramiklerine benzeyen ancak hamur özellikleri farklı olan çok renkli ve kazıma dekorlu kaidelerdir. Hem Zeuxippus Ailesi Seramiklerinden hem Polikrom Sgraffito Seramikler olarak tanınan gruplardan bazı özellikler taşıyan bu kapların iki grup arasındaki "Geçiş Dönemi" üretimleri (?) olması ve 13. yüzyıl ikinci yarısı/sonu-14. yüzyıl aralığına tarihlendirilmesi mümkün görülmekte ve tartışmaya açılması önerilmektedir. Bunların dışında bir kaide buluntusu Beyaz Hamurlu Seramikler grubundadır. Çobankale seramik buluntularında 12.-14. yüzyıl başları arasında kullanılan seramiklerin yoğun olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Çobankale, Bizans, Zeuxippus, sırlı seramik, sgraffito

Abstract

Çobankale is a building located in the Altınova District of Yalova Province, a significant part of which has survived to the present day. Clive Foss published the first research on the Çobankale. Archaeological excavations in the region were initiated in 2017 under the direction of the Bursa Archaeology Museum. During the excavations in 2017 and 2018, as a result of the complete cleaning of the inner castle, a cistern structure has been identified. In the 2019 season, excavations were carried out in the cistern and its surroundings, In this paper, the Byzantine Glazed Pottery recovered during these studies was analysed. 110 sherds were catalogued and 105 of them were classified under "Zeuxippus Family Ware". 3 bases and 1 amorphous body are polychrome incised decorated pieces, which resemble these ceramics but with differences in paste characteristics. These vessels exhibit some characteristics of both the Zeuxippus Family Ware and the group known as Polychrome Sgraffito Ware, suggesting that they may be transitional productions between the two groups. It is deemed possible to date them to the late 13th century or the beginning of the 14th century, and it is suggested that they should be subject to further discussion. Apart from this, only one ring base was found which is Glazed White Ware. It has been determined that the ceramics used between the early 12th and 14th centuries are abundant in the Çobankale ceramic findings.

Keywords

Çobankale, Byzantine, Zeuxippus Ware, glazed pottery, sgraffito

* **Sorumlu yazar:** Filiz İnanan (Doç. Dr.), Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, Bursa, Türkiye. E-posta: inanan@uludag.edu.tr ORCID: 0000-0001-7573-9967

** Selçuk Seçkin (Doç. Dr.), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, İstanbul, Türkiye. E-posta: selcuk.seckin@msgsu.edu.tr ORCID: 0000-0003-1946-5425

Athf: İnanan, Filiz., Seçkin, Selcuk. "Yalova, Çobankale Kazıları 2019 Sezonu Bizans Sırlı Seramik Buluntuları." *Art-Sanat*, 20(2023): 181–225. <https://doi.org/10.26650/artsanat.2023.20.1284845>

Extended Summary

The aim of this study is to determine the Byzantine glazed pottery recovered during the 2019 season of the excavations in the settlement known as Çobankale in the Altınova district of Yalova Province. The most comprehensive study on the construction history of the castle before the excavation belongs to Clive Foss. He suggests that the castle was built in 1087. The first archaeological excavations in the region were initiated in 2017 under the direction of the Bursa Archaeology Museum, In 2018, excavations were carried out in the cistern and its surroundings and were carried out in the north of the castle and the upper level of the cistern in 2019.

This paper analyses the Byzantine glazed pottery unearthed during these works. The study includes 110 potsherds which are evaluated in detail in the catalogue. Among these, a ring base is grouped in Glazed White Wares (Cat.no: 108). 105 of them are classified under “Zeuxippus Family Ware” (Cat.nos: 1-105). Of these, 47 are ring bases and 52 are rims. 4 bowl forms were fully identified (Cat.nos: 66,67,68, 105). In addition to these, 2 closed vessels were also recovered during the 2019 season (Cat.nos: 69-70). There are 3 ring bases and 1 amorphous body sherd with incised decoration, which share the form and ornamentation with the ceramics of this group, but their paste is coarser and more coarse limestone tempered (Cat.nos: 106, 107, 109, 110).

In the 2019 season of Çobankale Excavations, a significant increase was observed in the amount of Byzantine Period glazed pottery. Most of the finds of this season were recovered from the areas around the city walls. Except for a very small number of sherds, almost all of the findings are “Zeuxippus Family Ware”. Therefore, only this group could be analysed in detail. The most intense glaze colour among the finds is yellow and its shades. Green-glazed examples are less common. All ring base fragments have tripod marks.

The common forms of ceramics are small, deep bowls or bowls (Cat.nos: 66,67,68, 105). Closed vessels were also found (Cat. nos. 69, 70 (G. 16)). The most common profile among the ring bases is the slightly flared low ring with or slightly rounded or slightly sharpened ends. This form is particularly preferred on small-sized vessels with monochrome glazes (yellow and green), Cat. nos. 1-9 (G. 4), Cat. nos. 11-14 (G. 5), Cat. nos. 15-21 (G. 6), Cat. nos. 22-23 (G. 7), Cat. no. 28-29 (G. 8), Cat. no. 33 (G. 9), Cat. nos. 66-68 (G. 15), cat. nos. 77-83 (G. 18), cat. no. 91 (G. 19), Cat. no. 93-96 (G. 20), cat. no. 102-103 (G. 21), Cat.no.107 (G. 23) are fragments of this type of base. High ring base forms are relatively rare. Cat. no. 92 (G. 19), Cat. no. 97 (G. 20), Cat. no. 101 (G. 21), Cat. no. 104 (G. 22) have examples in which the high ring base is widened by flaring expanded and the rounded end. Cat. nos. 85, 86 (G. 18) are goblet ring bases. The rim forms were analysed and it was found that there were no

examples other than the common forms of Zeuxippus Family Ware, but the common profiles, which can be categorised in three main groups, are rounded, simple-ended, vertical-edged and narrow-flat rims. On the simple rounded rims, it is observed that the rim of the vessel is slightly curved inwards. Cat. no. 27 (G. 8), Cat. no. 32 (G. 9), Cat. no. 49 (G. 12), Cat. nos. 57, 58 (G. 13) belong to this group.

The second main group consists of rims with vertical edges. In this form, the vertical rim ends with a rounded and framed appearance or slightly inverted e.g. Cat. nos. 24, 26 (G. 8), Cat. no. 31 (G. 9), Cat. no. 41 (G. 11), Cat. nos. 71, 72 (G. 17). However these forms are few. The third main group includes profile examples with a slightly concave table. This form could be seen on Cat. no. 34 (G. 10), Cat. no. 89 (G. 19); Cat. nos. 43, 44 (G. 11). And different variations of this form are also available (Cat. Nos 43, 44 (G. 11). As discussed in detail in the catalogue, there are differences in some details within all these forms. For example, Cat.no. 36 (G. 10), Cat.no. 64, 65 (G. 14), Cat. no. 75 (G. 17), Cat. no. 87 (G. 19), have different characteristics from other rims. The decoration compositions of the Çobankale-Zeuxippus Family Ware represent that the characteristic decorations of the family, such as two, three or more concentric circles, uninterrupted-wavy incised line arrangements with concentric circles, spiral and spiral change into circles, various floral and geometric compositions, “#” (hashtag motive or arms or monogram, human and griffon figures were used. During the excavations in Çobankale in 2018 and 2019, no data on ceramic production was found. In this case, it is thought that the findings unearthed from the castle are the products of an unknown local production centre. It is possible to enlarge the list of similar examples of Çobankale-Zeuxippus Family Ware findings however findings from nearby settlements were prioritised.

In the light of our preliminary assessments, the similarities between some Çobankale finds and Iznik and Dasklyeion findings and local products (?) have attracted our attention. Iznik (Nicaea), which shares some of the form and ornamental characteristics of the Çobankale findings and is considered to be the local production centre. Besides this, Balıkesir-Dasklyeion excavations, Bursa, Nilüfer Districts and Bursa, Zindankapı excavations are among the nearby ancient settlements. We also should note that Polychrome glazed sherds in our catalogue (Cat. nos. 98-103 (G. 21), Cat. nos. 104-105 (G. 22)) are less than half of the monochrome pottery and they share some characteristics of both Zeuxippus Ware and Polychrome Ware. It is possible to suggest that this group of ceramics can be considered as transitional period pottery or to open this issue for discussion. However, this argument requires more findings.

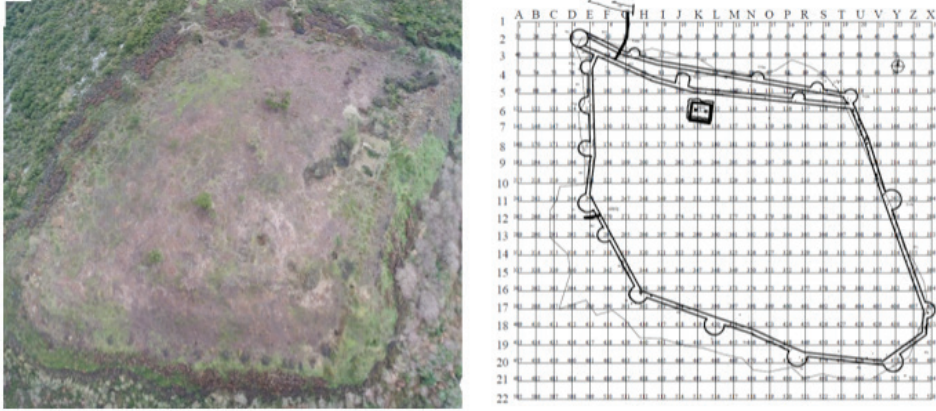
In addition to all this, no data that can help us to date these ceramics. Therefore, these ceramics dated between the 12th century and early 14th century by considering similar examples.

Giriş

Çalışma kapsamında Yalova İli, Altınova ilçesinde yer alan Çobankale Kazılarının 2019 yılı sezonunda ele geçen Bizans Dönemi sırlı seramik buluntuları değerlendirilmiştir. Anadolu'nun önemli orta çağ yerleşimlerinden biri olan Çobankale, Yalakdere Vadisi (eski İstanbul-İznik yolu) üzerinde, sahildeki Hersek Mahallesi'nin yaklaşık 7 km uzağında, Altınova merkezinin 5 km güneyinde yer almaktadır. Vadiyi kontrol eden doğal bir tepenin üzerinde yer alan kalenin inşa tarihi konusunda yapılan en kapsamlı çalışma Clive Foss'a aittir. C. Foss kalenin 1087 tarihinde yapıldığını ileri sürmektedir¹. Kalenin 1. Haçlı Seferi'nin püskürtülmesinde, İstanbul'a en yakın Selçuklu kalesi olma hüviyeti yanında, Bafeus Muharabesi sebebiyle Osmanlı Devleti'nin kurulma sürecine tanıklık ettiği de belirtilmektedir².

Çobankale Kazıları, 2021 yılından itibaren Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Selçuk Seçkin tarafından yürütülmektedir³. Yaklaşık 20.000 m²lik iç kale büyüklüğüne sahip olan Çobankale'de, 2017 ve 2018 yıllarında alan temizliği ve gridleme (G. 1) çalışmaları tamamlanmıştır⁴. 2019 yılı sezonunda ise sarnıç ve üst kesimlerinin yanı sıra kalenin sur duvarlarının temizlenmesi ve ortaya çıkarılması amacıyla surlar çevresinde çalışılmıştır.

- 1 Clive Foss, *Anadolu'daki Ortaçağ Kalelerinin İncelenmesi, II Nikomedia*, çev. F. Yavuz Ulugün (Kocaeli: İzmit Rotary Kulübü Kültür Yayınları, 2002), 112. Selçuk Seçkin ve Turhan Doğan, "Yalova/Altınova Çobankale'nin İnşa Tarihi Hakkında Tespitler", *Yalokova'dan Yalova'ya Prof. Dr. Halil İnalçık Anısına Yalova Tarihi Araştırmaları* (Bursa: Gaye Yayınları, 2022), 62-75.
- 2 Halil İnalçık, "Osman Gazi'nin İznik Kuşatması ve Bafeus Muharebesi," *Osmanlı Beyliği (1300-1389)*, ed. Elizabeth Zachariadou, çev. Gül Çağalı Güven, İsmail Yerguz ve Tülin Altınova (İstanbul: Toplumsal Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1997), 78-105. Foss, *Anadolu'daki Ortaçağ Kalelerinin İncelenmesi, II Nikomedia*, 112-116., Seçkin ve Doğan, "Yalova/Altınova Çobankale'nin İnşa Tarihi Hakkında Tespitler," 62-75.
- 3 2017 yılında Bursa Arkeoloji Müzesi Başkanlığında başlatılan kazı çalışmaları, 23.06.2021 tarihli izniyle ve CK017701 (2021) Proje numarasıyla izin tarihi itibarıyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Selçuk Seçkin başkanlığında sürdürülmektedir. Bk. Selçuk Seçkin, "Tarihsel Süreçte Yalova/Altınova Çobankale," *Cedrus* 6 (2018), 535-553, Selçuk Seçkin, "Yalova/Altınova Çobankale'de Yapılan Çalışmalar Hakkında İlk Değerlendirmeler", *24. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Kitabı*, ed. Enes Kavalçalan (Nevşehir: Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları, 2021), 602-618, Selçuk Seçkin, "Yalova/Altınova Çobankale Kazısı 2019-2020 Yılı Çalışmaları", *2019-2020 Kazı Çalışmaları*, c. 4 (Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2022), 167-176.
- 4 Bu çalışmalarda ele geçen buluntular yayınlanmıştır. Filiz İnanan ve Selçuk Seçkin, "Yalova/Çobankale Kazısı Sırlı Seramik Buluntular: İlk Gözlemler", *Cedrus* 9 (2021), 437-458.

G. 1: 2019 sezonu başında kazı alanının görünümü ve plankarelenmiş durumu (Çobankale kazı arşivi, 2020)

1. Çobankale Kazısı 2019 Yılı Sezonu Çalışmaları⁵

2019 yılı çalışmalarında kale içinde muhtemel alanlarda Jeoradar çalışması (GPR) ve Çoklu Elektrotlu Elektrik Rezistivite Tomografi (ERT) yöntemleri ile araştırmalar yapılmış, bu araştırmaların sonuçlarına göre, kalenin kuzeyindeki sarnıç ve üst konda yer alan bölümde çalışma planlanmıştır⁶.

Çobankale kazılarının ilk önemli mimari yapısı *sarnıç*tır. Dolayısıyla kale içi çalışmaları daha çok bu alanda, K5-6 ve L5-6 plankarelerinde gerçekleştirilmiştir. 2019 yılı sezonunda, önceki kazı sezonunda çevre temizliği yapılan ve batı duvarı ortaya çıkartılan sarnıç ve yakın çevresi, başlıca çalışma alanı olmuştur. Sarnıcın güney ve doğu bölümleri de ortaya çıkartılarak, sarnıç içinde biriken moloz toprak boşaltılmıştır. Bu alan plankarede K-5 ve K-6 numaralı alanlardır⁷. Çalışmalar sonucunda sarnıcın, ana kaya oyularak inşa edilen dikdörtgen planlı, 12.42 x 9.19 m ölçülerinde bir yapı olduğu tespit edilmiştir (G. 2). İç cephesi ve zeminini sıvalıdır, yapıda yer yer tahribatlar görülmektedir. Yapı zemininde yer alan üç taşıyıcıdan ikisi günümüze ulaşabilmiştir. Taş örgü tekniğinde olan taşıyıcıların yüzeylerinin hidrolik sıvalı olduğu görülmüştür. Sarnıcın doğu iç yüzeyinde de niş şeklinde bir girinti mevcuttur. Temizlik çalışmasından çıkan taş ve tuğla parçaları, restorasyon çalışmalarında kullanılmak üzere düzgünce istiflenmiştir.

5 Kazı çalışmaları bölümü Doç. Dr. Selçuk Seçkin tarafından kaleme alınmıştır.

6 Ahmet Fethi Yüksel, Kerim Avcı ve Selçuk Seçkin, “Yalova-Altınova Çobankale’de Arkeojeofizik Araştırmalar,” *Sosyal Bilimlerde Yeni Araştırmalar* (Ankara: Berikan Yayınları, 2019), 195-212.

7 Mimari olarak sarnıcın kazısı tamamlandıktan sonra, projeleri hazırlanmış ve Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu onayı sonrasında konservasyonu yapılmıştır. Selçuk Seçkin ve Barış Sayın, “Conservation and Repair of a Historical Masonry Ruin Belonging to the Middle Byzantine Era: The Case of Ruined Cistern Unearthed in the Çobankale Archeological Site (Yalova, Turkey),” *Structures* 41 (July 2022), 1411-1431, <https://dx.doi.org/10.1016/j.istruc.2022.05.092>.

G. 2: 2019 Kazı sezonunda çalışılan alanların drone görünümü (Çobankale kazı arşivi, 2020)

Sarnıcın doğu yönünde üst kotta yapılan görüntüleme çalışmalarında çeşitli anomalilere rastlanması sebebiyle bu kısımda da kazı çalışması yapılmıştır. Sarnıç zemin seviyesi -1.60 seviyesinde bırakılarak L6 açmasında çalışılmıştır. Sarnıcın güneybatı noktasında yer alan L6 açmasında öncelikle 2x2 m'lik küçük bir alanda çalışılmış, -50 cm'de ana kayaya ulaşılmıştır. L6 açmasının 10x10m'lik alanında çalışmalar tamamlandığında, açmanın tüm sınırı içinde, -50/60 cm derinlikte ana kayaya ulaşılmıştır. Açığa çıkartılan sarnıç duvarları jeotekstil malzeme ile kapatılarak konservasyon ve restorasyon çalışmaları yapılanaya kadar korunma önlemleri alınmıştır. Çalışılan açmaların eğimli alanlar olması ve L6 açmasının önüne örülen duvar, bu alanda seramiklerin birikmesini sağlamıştır. Keza sarnıcın içi de çevreden yağmurla akan küçük buluntular için bir toplanma alanı oluşturmuştur.

2018 yılı sezonunda sarnıcın üst kısmındaki L5-L6 açmalarından ele geçen seramikler Çobankale kazı alanından ilk buluntular olarak yayınlanmıştır⁸. Bu çalışmada ise, 2019 yılı sezonunda sarnıcın iç kısmında, yakın çevresinde ve üst kısmındaki L5-L6 açmalarından ele geçen seramikler değerlendirilmiştir.

Çobankale kazı alanındaki çalışma süreci günümüz itibarıyla 5 yıllık bir süreci kapsamaktadır. Küçük buluntuların belgelenme ve yayın aşamalarına yeni başlanmıştır ve değerlendirmeleri devam etmektedir⁹. Kazı çalışmalarında ele geçen metal buluntuların incelemesi tamamlanınca ayrı bir çalışma hâlinde yayınlanacaktır. Sarnıç

8 İnanan ve Seçkin, "Yalova/Çobankale Kazısı Sırlı Seramik Buluntular: İlk Gözlemler," 437-458.

9 2019 yılı çalışmalarında seramiklerle birlikte az sayıda demir çivi ortaya çıkartılmış, sikke buluntusuna rastlanmamıştır.

içerisindeki toprağın kaçak kazılarla sürekli olarak dışarı aktarılması, alanın stratigrafi değerlendirmesini zorlaştırmaktadır. Bu sebeple seramiklerin tarihlendirilmesi, yakın bölgelerdeki kazılardan çıkan benzer seramiklerle ilişki kurularak sağlanmıştır. Kalenin yapım ve kullanım süreci, yaklaşık olarak tarihî kaynaklar ve araştırmacılar tarafından belirlendiğinden seramikler de bu tarihlere paralel üretimler olmalıdır.

G. 3: 2020 kazı sezonu sonrasında sarnıç (K5-6) ve doğusundaki (L5-6) plankarelerinin görünümü ve Sarnıç çevresinin çizimi (Çobankale kazı arşivi, 2020)

2. 2019 Yılı Sezonu, Bizans Dönemi Sırlı Seramik Buluntuları¹⁰

Çobankale Kazılarının 2019 yılı sezonunda, Bizans Dönemi sırlı seramik buluntuları artmıştır. Bununla birlikte, 2018 yılı sezonu buluntularında olduğu gibi büyük çoğunluğun Zeuksippus Ailesi Seramikleri gruplarına ait olduğu gözlenmiştir. 2019 yılında ele geçen tüm sırlı seramiklerin dâhil edildiği çalışmada 110 seramik parçası katalogta ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir¹¹. Seramiklerin 105 adedi, Zeuksippus Ailesi Seramikleri¹² altında sınıflandırılmıştır (Kat.No.1-105). Bunlardan 47 tanesi kaide, 52 tanesi ağız parçasıdır. Bunlar içinde monokrom sarı ve yeşil sırlı seramikler 97 (Kat.No. 1-97) adettir. Çok renkli sırlı seramikler ise bu grupta tasniflenmekle birlikte, Polikrom Sgraffito Seramikler adıyla tanınan gruba benzer özellikleri de değerlendirilmiştir. Çok renkli sırlı, 8 parçalık grup; 4 kaide, 3 ağız ve tam formunu belirlediğimiz bir kâseden oluşmaktadır (Kat.no: 98-105). Ayrıca kazıma dekorlu 3 kaide ve bir amorf gövde parçası (Kat.no: 106, 107, 109, 110) bu gruplardan ayrılan hamur özellikleri sebebiyle ayrıca belgelenmiş olan kazı buluntuları içindeki münferit parçalardır.

¹⁰ Bizans Dönemi sırlı seramik buluntular bölümü Doç. Dr. Filiz İnanan tarafından kaleme alınmıştır.

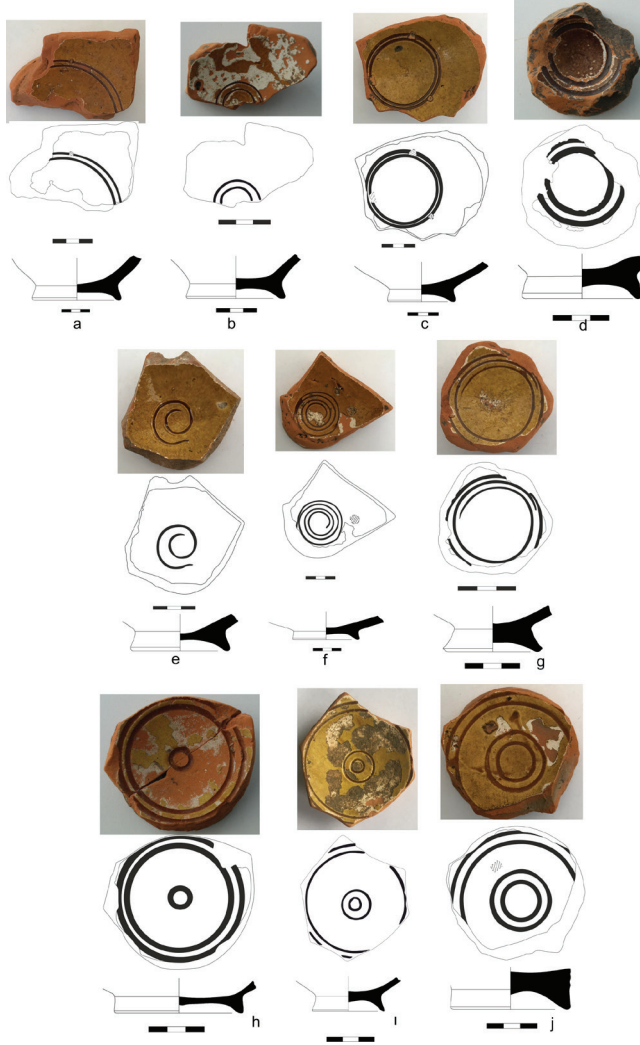
¹¹ Çalışmada 2019 yılı sezonunda ele geçen tüm sırlı seramikler değerlendirilmiştir. Sadece çok az miktarda çok küçük amorf kaide, ağız ve gövde parçası kataloga alınmamıştır.

¹² Zeuksippus Ailesi Seramikleri hakkında araştırma sayısı son yıllarda çok fazla artış göstermekle birlikte bu seramik grubunu ilk tanımlayan kişi Arthur H. S. Megaw olmuştur. Bk. Arthur H. S. Megaw, "Zeuxippus Ware," *The Annual of the British School at Athens* 63 (1968), 67-88. Arthur H. S. Megaw, "Zeuxippus Ware Again," *Bulletin de Correspondence Hellénique Supplement XVIII* (1989), 260-266.

2019 yılı kazılarında, *Beyaz Hamurlu Seramikler* grubunda bir kaide parçası ve çok az sayıda amorf parça ele geçmiştir. Katalogumuza eklenen bir yüksek halka kaide (Kat. No.108) (G. 23c) parçası, kaliteli bejimsi beyaz tonda renge, sert ve gözenekli hamur yapısına sahiptir. Bu kaide parçası astarsız, doğrudan kap üzerine uygulanmış çok açık sarı, şeffaf sırlıdır. Sadece korunmuş olan kısmına dayanarak değerlendirildiğinde GWW-II olarak sınıflandırılabilir bu parça, dışa çekik, kalın ve yuvarlatılmış kenarlı yüksek halka kaide formuna sahiptir¹³. Beyaz Hamurlu Seramikler grubuna ait buluntu, 2018 yılı sezonunda olduğu gibi çok azdır. En belirgin üretim yeri olarak düşünülen İstanbul, Saraçhane örnekleri bu grup için başlıca referans kaynağıdır ve bu örneklerde Çobankale buluntularıyla paralellik taşıyanlar mevcuttur¹⁴. Grubun Tek Renk Sırlı örneklerine Troya yakınlarındaki Gülpınar (Smintheus)¹⁵, Kaman-Kalehöyük¹⁶ gibi birçok yerleşimin yanı sıra yakın zamanlarda yapılan İstanbul, Büyükçekmece yüzey araştırmalarında da rastlanmıştır¹⁷. Çobankale’ye yakın önemli yerleşimlerden biri olan İznik (Nikaia)¹⁸ kenti ise ayrıca dikkat çekmektedir. İznik’te Beyaz Hamurlu Seramiklerin bazı gruplarının üretimlerine ilişkin veri saptanmıştır¹⁹. Çobankale buluntusu Beyaz Hamurlu monokrom sırlı kaide parçasının benzerleri gözetilerek 9.-12. yüzyıllar arasına tarihlendirilmesi önerilmektedir.

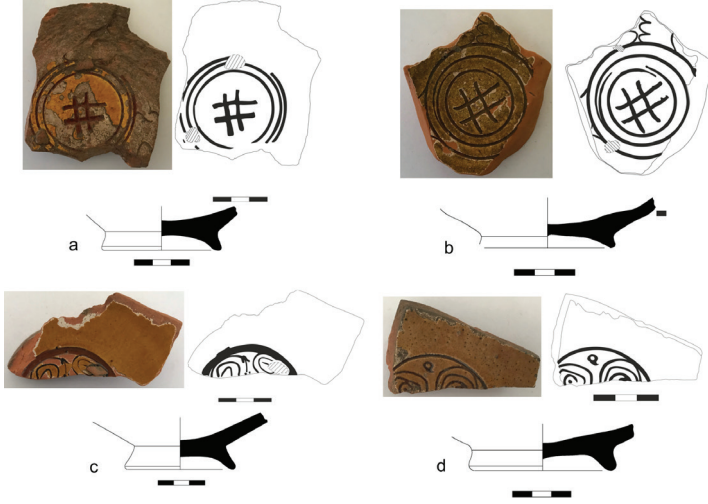
-
- 13 Bu grup seramikler, Çobankale’de çok az sayıda olduğundan varolan parça üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır ancak parçanın GWW IV grubuna ait olma ihtimali de not düşülmelidir. GWW IV grubu örneklerinin Zeuksippus Ailesi buluntuları ile birlikte ele geçtiği bilinmektedir. Bu konuda daha ayrıntılı değerlendirme yapılması, önümüzdeki sezonlarda ele geçecek ağız, gövde ve kaide parçalarının artmasına bağlıdır. Özellikle GWW IV seramik grupları hakkında bk. Doğer, Lale, “Daskyleion Kazılarında Yeni Buluntular: Beyaz Hamurlu Yeşil vve/veya Kahverengi Boyalı Bizans Seramikleri (Sırlı Beyaz Mal IV-GWW IV),” *Bizans ve Çevre Kültürler*, Prof. Dr. Yıldız Ötügen’e Armağan, ed. Sema Doğan ve Mine Kadiroğlu (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2010), 164-176.
- 14 John Walker Hayes, *Excavations At Saraçhane In İstanbul, Volume 2, The Pottery* (Princeton: N. J. Princeton Üniversitesi Yayınları, 1992), 12-34. Beate Böhlendorf Arslan, *Glasierte Byzantinische Keramik Aus Der Turkei* (İstanbul: Ege Yayınları, 2004), 97-107.
- 15 Beate Böhlendorf Arslan, “Gülpınar Pottery Again: Towards a Re-Evaluation of Local and Imported Wares,” *XIth Congress AIECM3 on Medieval and Modern Period Mediterranean ceramics Proceedings*, ed. Filiz Yenişehirlioğlu (Ankara: Vekam Yayınları, 2018), 284, Plate 4.
- 16 Joanita Vroom, “Some Byzantine Pottery Finds From Kaman-Kalehöyük: A First Observation,” *Kaman-Kalehöyük 15* (2006), 165-166.
- 17 Özgü Çömezoglu Uzbek, “İstanbul Üniversitesi Yüzey Araştırması (İSTYA) Projesi Büyükçekmece Çalışmalarında Elde Edilen Çanak Çömlek Buluntular,” *İstanbul İli Yüzey Araştırması 2016-2017 Büyükçekmece*, ed. Emre Guldogan (İstanbul: Büyükçekmece Belediyesi Yayınları, 2019), 100, No: 2.
- 18 Nurşen Özkul Fındık, *İznik Sırlı Seramikleri, Roma Tiyatrosu Kazısı (1980-1995)* (Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları, 2014), 48.
- 19 Timur Bilir, “An Assessment of A Group of Glazed White Ware Byzantine Ceramic Achieved as Surface Finding in İznik,” *AIECM3 on Medieval and Modern Period Mediterranean Ceramic Proceedings*, ed. Filiz Yenişehirlioğlu (Ankara: Vekam Yayınları, 2018), 422-425. Filiz Inanan, *Bursa, Zindankapı Kazılarında Ele Geçen Bizans ve Osmanlı Dönemi Seramik Buluntuları* (Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları, 2022), 20-21.

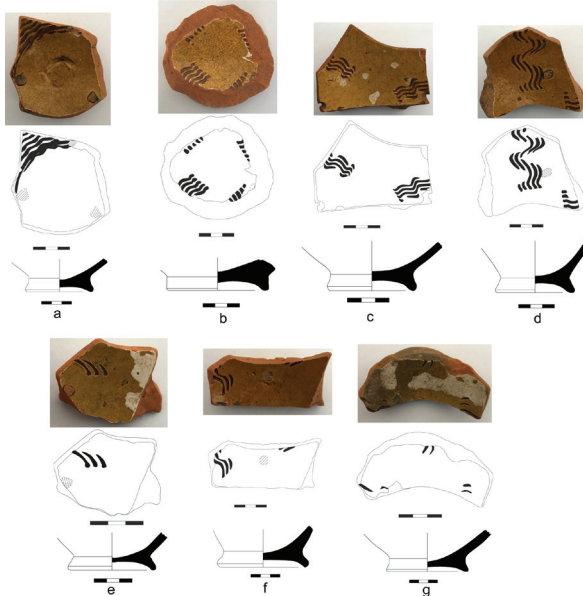
G. 4: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, B. Günal, 2020)

Çobankale buluntuları içinde Bizans Dönemi seramiklerinin en yoğun grubunu *Zeuksippus Ailesi Seramikler* (Kat.No.1-97) (G. 4-G. 20) oluşturmaktadır. Bu grup buluntularında *monokrom* ve *polikrom* örnekler olmak üzere, ailenin alt gruplarında toplanan form ve kompozisyon açısından çeşitlilik gösteren çok sayıda kaide ve ağız parçası mevcuttur. Genel özellikler arasında *Monokrom* renkli kaide ve ağız parçalarının çoğunda, koyu sarı veya açık turuncu tonlarında sır renginin öne çıktığı ve kaide parçalarının tümünde üçayak izi bulunduğu görülmektedir.

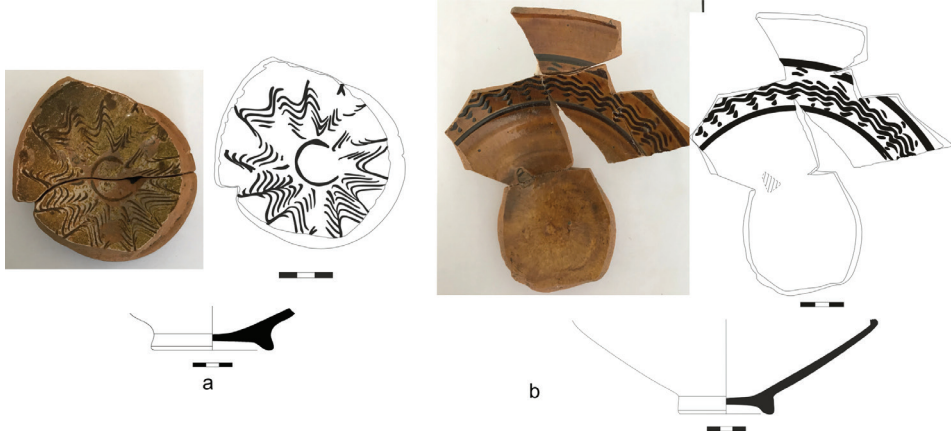
G. 5: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Seramik hamurlarında orta sert, orta gözenekli, az kalker ve az mika katkılı, 2.5 YR 5/6, 5/8, 6/6, 6/8 renklerindeki hamur tipi öne çıkmaktadır. Aynı yapıda olup sadece hamur renkleri 2.5 YR 6/10, 5/8, 7/8 arasında değişen seramikler de mevcuttur. Ayrıca sert gözenekli, az ve iri kalker katkılı, az mika katkılı, 2.5 YR 5/10, 4/6 renkli hamur tipi; sert, az gözenekli, az kalker katkılı bej rengi tonlarında 2.5 YR 4/4, 4/2, 4/3 renkli hamur tipi ve çok az seramikte orta sert, orta gözenekli, kırık seramik parçaları katkılı hamur tipi tespit edilmiştir.

G. 6: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

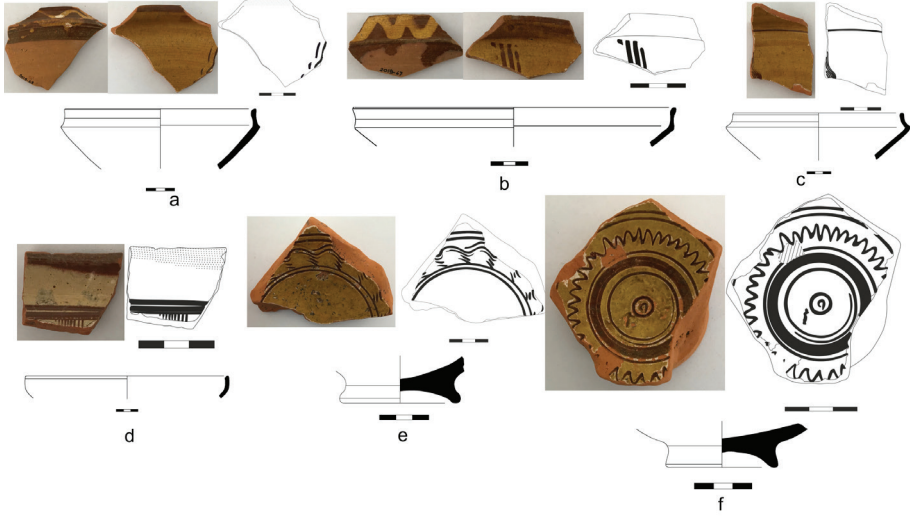
Çobankale-Zeuksippus Ailesi Seramiklere ait parçaların formları incelendiğinde, bazı profillerin öne çıktığı saptanmıştır.

G. 7: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

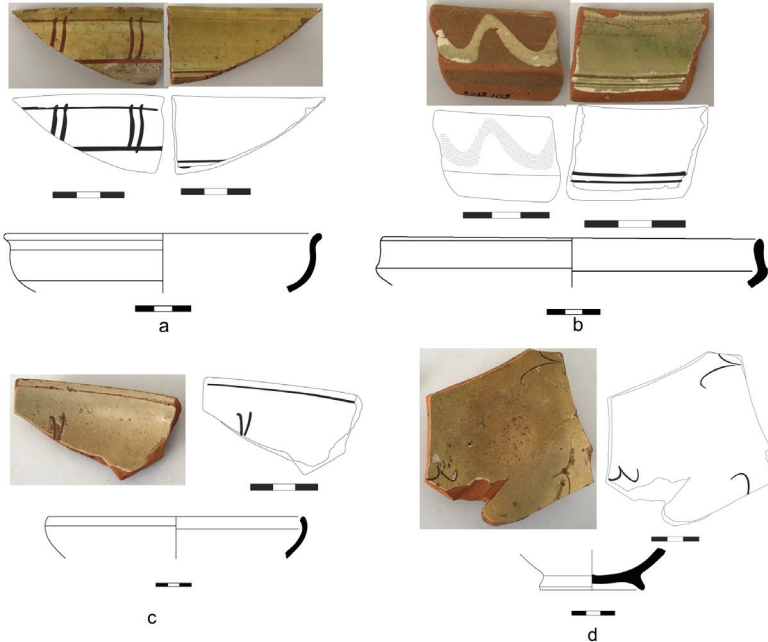
Kaide parçaları arasında en yaygın profil, inceltilmiş sivri veya hafif yuvarlatılmış uçlu, hafif dışa çekik *alçak halka* kaide formudur. Bu formun özellikle monokrom sırlı (sarı ve yeşil), küçük boyutlu kaplarda sıklıkla tercih edildiği görülmektedir. Kat.No. 1-9 (G. 4a-j), Kat.No. 11-14 (G. 5a-d), Kat.No. 15-21 (G. 6a-g), Kat.No. 22-23 (G. 7a-b), Kat.No. 28-29 (G. 8e-f), Kat.No. 33 (G. 9d), Kat.No. 66-68 (G. 15a-c), Kat.No. 77-83 (G. 18a-g), Kat.No. 91 (G. 19e), Kat.No. 93-96 (G. 20a-d), Kat.No. 102-103 (G. 21d-e), Kat.No.107 (G. 23b) bu tipte kaide parçalarıdır. Genel görünümleri itibarıyla birbirine çok benzemekle birlikte, Kat.No. 7 (G. 4g) parçasındaki gibi kaide ucunun çok hafif yukarı kıvrılarak küçük bir sivrilik oluşturduğu formlar, Kat.No. 10 (G. 4j), Kat.No. 23 (G. 7b), Kat.No. 66 (G. 15a) ve Kat.No. 109 (G. 23d)'daki alçak kaide halkasının dıştan düz ve dik biçimi, Kat.No. 14 (G. 5d)'teki halka kaidenin uç kısmının tamamen yuvarlatıldığı örneklerde bazı küçük farklar izlenmektedir. Kat.No. 84 (G. 18h) ve Kat.No. 106 (G. 23a) kaidelerinde de alçak halka kullanılmasına karşın, kaide halkasının üst kısmı kalın, uç kısmı incedir ve bu iki bölüm sert bir kargayla ayrılmaktadır. Diğer parçalara göre daha kalın cidarlı olan bu iki kap, henüz sayıca az örnekte görülmüştür.

Yüksek halka kaide formları nispeten daha azdır. Kat.No. 92 (G. 19f), Kat.No. 97 (G. 20e), Kat.No. 101 (G. 21d), Kat.No. 104 (G. 22a) yüksek halka kaidelerinde, kaide halkasının dışa çekilerek genişletilmiş, uçları yuvarlatılmıştır. Kat.No. 85 ve 86 (G. 18i-j) kaideleri ise kadelere ait kaidelerdir. Her ikisi de birbirinden farklı özellikler taşımaktadır. Kat.No. 85 (G. 18i) yüksek halka kaidelerle benzer bir profili paylaşırken Kat.No. 86 (G. 18j) yüksek halka kaideli, yuvarlatılmış uçlu ve kaideden gövdeye geçişi sert bir dönüşle oluşturulmuş bir kadeh formuna sahiptir.

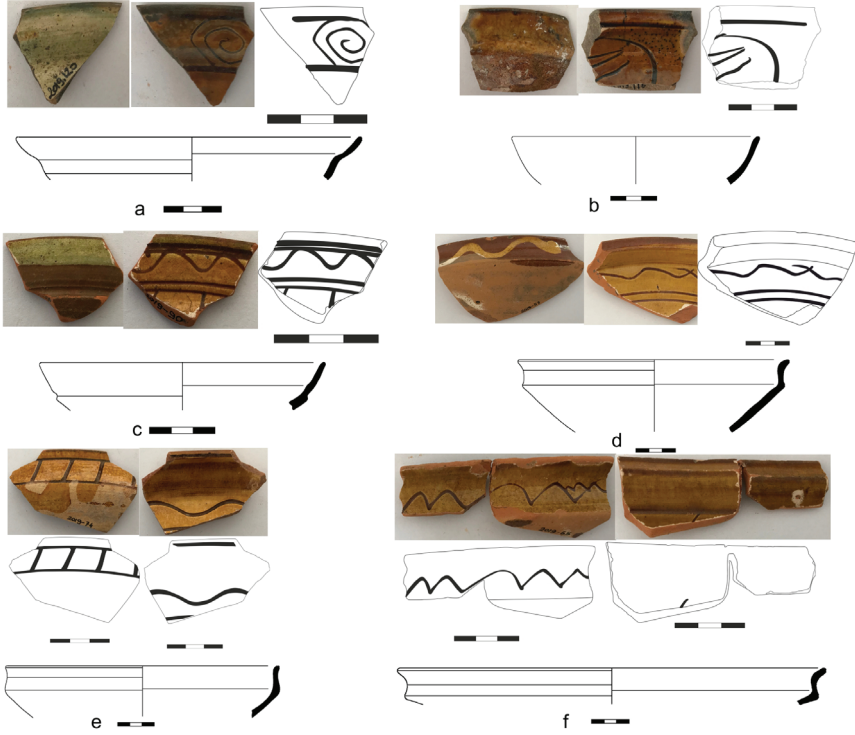

G. 8: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Buluntular arasındaki *ağız formları* incelendiğinde bu grup seramiklerin yaygın formlarının dışında bir örnek görülmemekle birlikte, kendi içlerinde bazı farklılıklar içeren üç ana profilin öne çıktığı belirlenmiştir. Bu başlıca profil grupları *yuvarlatılmış basit uçlu*, *dik kenarlı* ve *tablalı ağız* formlarıdır.

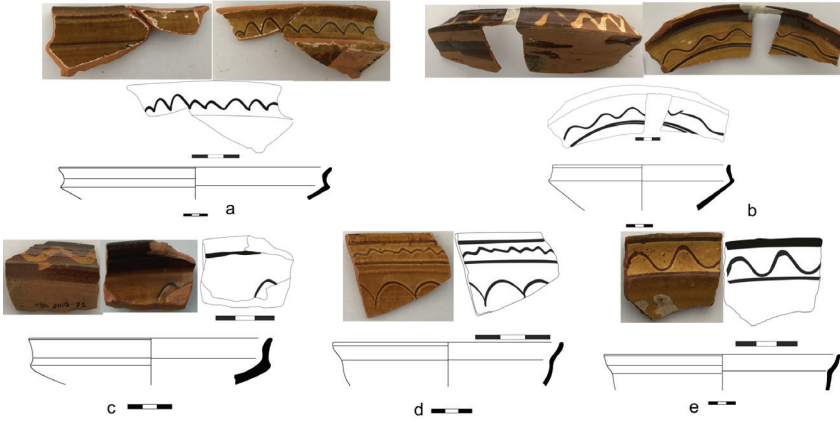

G. 9: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

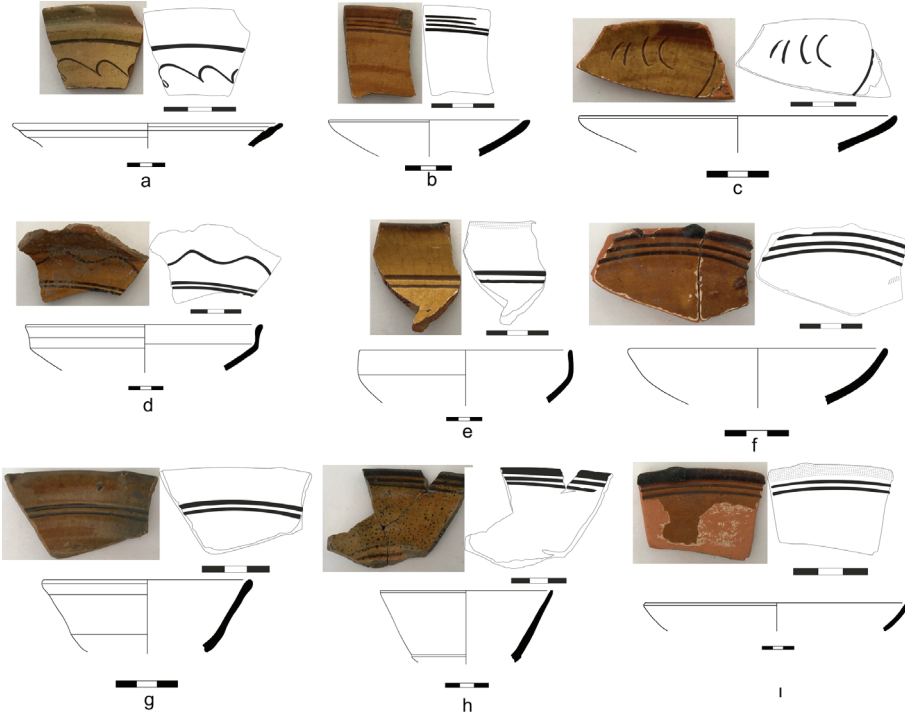

G. 10: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

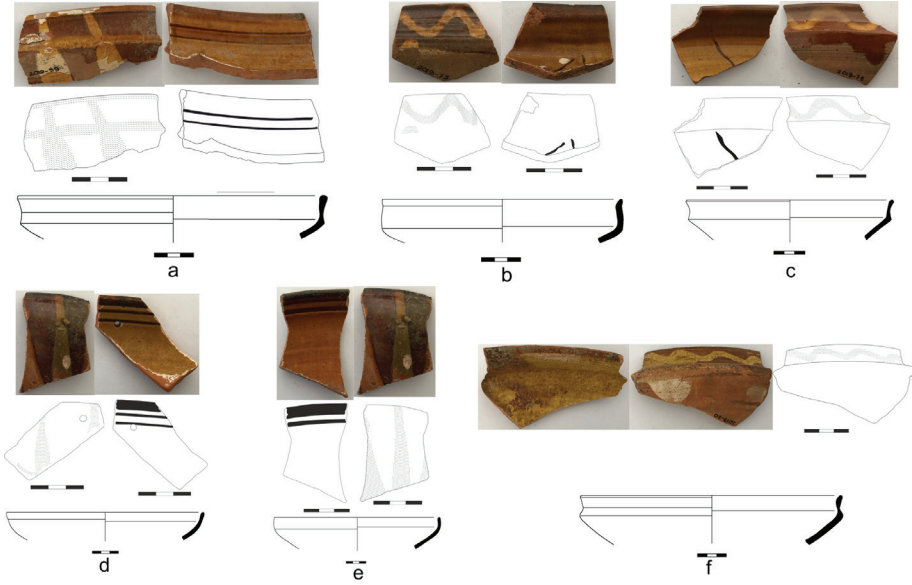
Yuvarlatılmış basit ağızlarda, kap kenarının hafifçe içe kıvrılarak düzeltildiği gözlenmektedir. Kat.No. 27 (G. 8d), Kat.No. 32 (G. 9c), Kat.No. 49 (G. 12e), Kat.No. 57 ve 58 (G. 13d-e) parçaları bu gruptadır. Bunun dışında yine yuvarlatılmış basit uçlu ağızlarda Kat.No. 30 (G. 9a) örneğindeki gibi dışa çekik, hatta dışa hafif bir kıvrım yapan bir form da mevcuttur. Bu grupta en fazla karşılaşılan form ise daha dar gövdeli kaplara ait olan ve kabın genişleyen gövdesinin kavisinin korunduğu, yuvarlatılmış veya çok inceltilerek hafif sivriltilmiş görünen basit uçlu profildir. Monokrom sırlı kaplarda Kat.No. 35 (G. 10b), Kat.No. 45, 46, 47 (G. 12a-c), 50, 51, 52, 53 (G. 12f-ı), Kat.No. 88 (G. 19b), polikrom sırlılarda Kat.No. 98, 99, 100 (G. 21a-c) örneklerinde bu profil kullanılmıştır.

G. 11: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

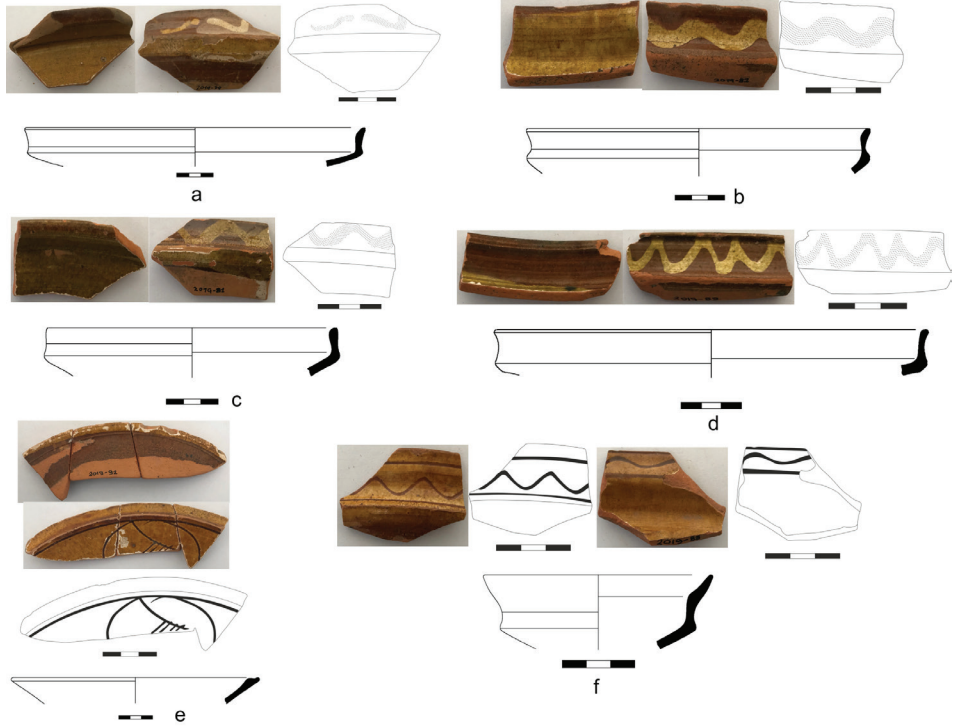

G. 12: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

G. 13: Zeuxippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

İkinci ana grup, *dik kenarlı ağız* parçalarıdır. Bu formda, gövdeden ağız kenarına doğru, sert biçimde kaburgalı veya dışa taşkın görünümle *dik-hafif içe yatık* biçimde yükselerek yuvarlatılmış basit uçla sonlanan örnekler mevcuttur. Buluntular içindeki örnekleri Kat.No. 24 ve 26 (G. 8a, c), Kat.No. 31 (G. 9b), Kat.No. 41 (G. 11b), Kat. No. 71 ve 72 (G. 17a, b) olmak üzere nispeten az sayıdadır. Aynı formda *kenarın dik* yükseltildiği profil ise Kat.No. 25 (G. 8b), Kat.No. 37, 38, 39 (G. 10d-f), Kat.No. 40 ve 42 (G. 11a, c), Kat.No. 48 (G. 12d), Kat.No. 54, 55, 56, 59 (G. 13a, b, c, f), Kat.No. 60, 61, 62, 63 (G. 14. a-d), Kat.No. 73, 74 (G. 17c, d) örneklerinde temsil edilmiştir.

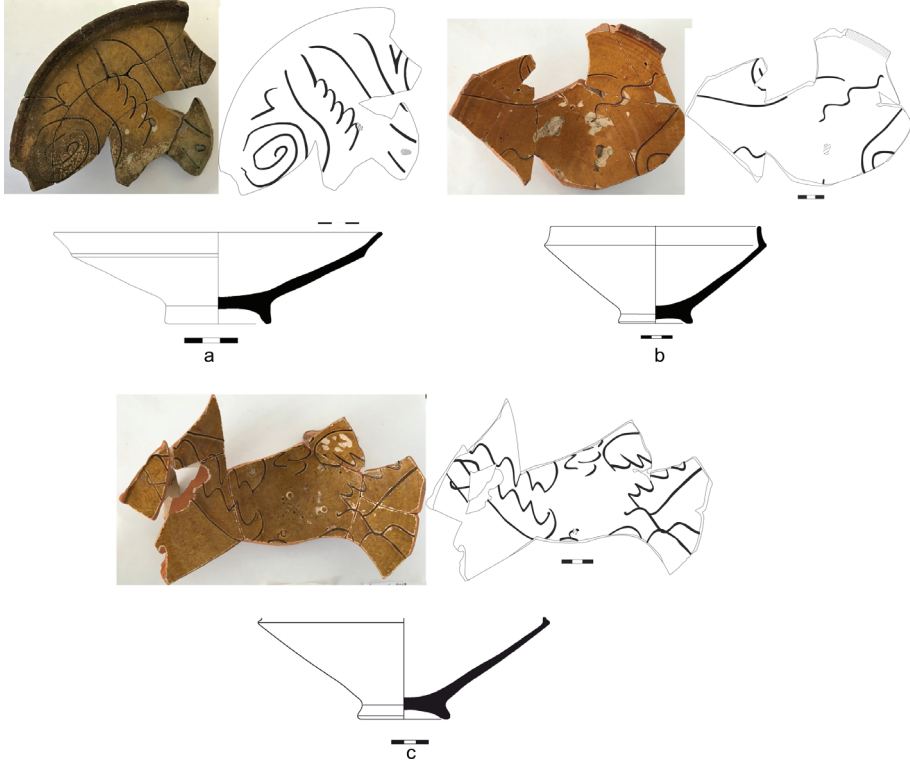
G. 14: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Üçüncü ana grupta ise *hafif içbükey tablalı* profil örnekleri yer almaktadır. Bu formda ağız kenarı, gövdeden geniş veya dar tabla ile çıkıntı yapmaktadır. Parçalarda tablanın dar, geniş, içbükey, dışbükey veya düz kullanımına göre değişen farklılıklar izlenmektedir. Ağız tablası hafif içbükey-dışa çekik olan Kat.No. 34 (G. 10a) ve Kat.No. 89 (G. 19c); ağız tablası hafif içbükey ve daha dik profilli olan Kat. No. 43 ve 44 (G. 11d, e); daha az sayıda olmakla birlikte tabla kısmı Kat.No. 34 (G. 10a) örneğinde olduğu gibi kabın dışında hafif bir bombe yapan örnekler saptanmıştır. Ayrıca tamamen dışa çekik ve hafif içbükey profilli tek parça olan Kat.No. 76 (G. 17f) de bu grup içinde değerlendirilmiştir.

Bunların dışında, farklı özellikler taşıyan az sayıda ağız parçası da mevcuttur. Örneğin Kat.No. 36 (G. 10c) parçasında, ağız yuvarlatılmış basit uçludur ancak gövde ile ağzın ayrımında derin bir kazıma uygulanarak bu kısım belirginleştirilmiştir. Bu bölüm özellikle kabın dış görünüşünü etkilemiş, kabı dışa taşkın ve kademeli bir görünüme sahip hâle getirmiştir. Kat.No. 64 (G. 14e) ağız parçası, temelinde tablalı gruplara yakındır ancak tabla kısmı çok dar ve düzleştirilmiştir ayrıca tablanın iç yüzeyde gövdeye dönüş kısmı sert bir kavisle ve kabartmayla uygulanmıştır. Kat.No. 65 (G. 14f) örneği ise dik kenarlı grupta sayılabilir ancak dik kenarın uç kısmı, tabla

şeklinde uzatılarak sivriltilmiştir. Kat.No. 75 (G. 17e), yuvarlatılmış basit uçlu ağız kenarına sahiptir ancak kabın gövdesinde parmak baskıyla içe çökertilen bölüm, dıştan görünümünde fark yaratmış, bu kabı diğer formlardan ayırmıştır. Kat.No. 87 (G. 19a) ağız parçası, genel özellikleri itibarıyla yuvarlatılmış, basit uçlu forma sahiptir; uç kısmı diğer parçalara göre daha dışa çekik, küçük bir dudak oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.

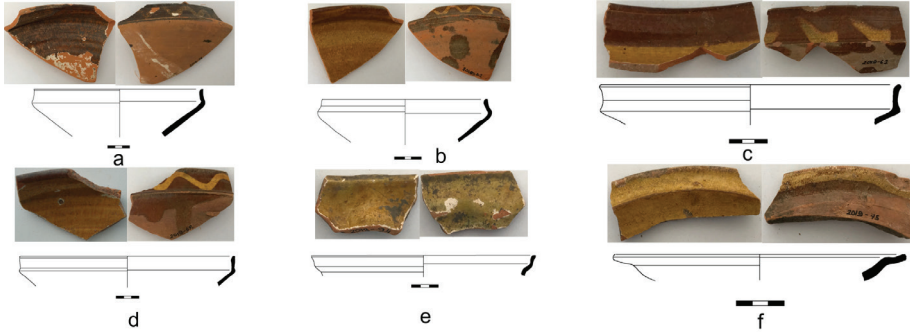
G. 15: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Çobankale-Zeusippus Ailesi Seramikleri içinde *tam formları* saptanabilen dört kâse mevcuttur. Üç tanesi monokrom koyu ve turuncumsu sarı sırlıdır. Bunlardan Kat. No. 66 (G. 15a) alçak halka kaideli, yayvan gövdeli ve gövdeden hafif bir kavisle kıvrılıp incelen yuvarlatılmış basit uçlu forma sahiptir. Kaide halkası dik yükselen Kat.No. 10 (G. 4j), Kat.No. 23 (G. 7b), Kat.No. 66 (G. 15a) numaralarıyla tanıtılan kaidelerle benzer özellikleri paylaşmaktadır. Diğer iki kâse ise birbiriyle aynı form özelliklerindedir. Kat.No. 67 ve 68 (G. 15b, c)'deki iki kâsede alçak halka kaide, yayvan gövde ve içe çekik kenarlı form uygulanmıştır. Polikrom sırlı kaplara ait tek bir tam form belirlenebilmiştir. Kat.No. 105 (G. 22b) numaralı kâse de diğer tam formlardaki alçak halka kaide formunu paylaşmakla birlikte, onlara göre daha küresel gövdelidir. Basit ağız kısmı ise hafifçe sivriltilmiştir.

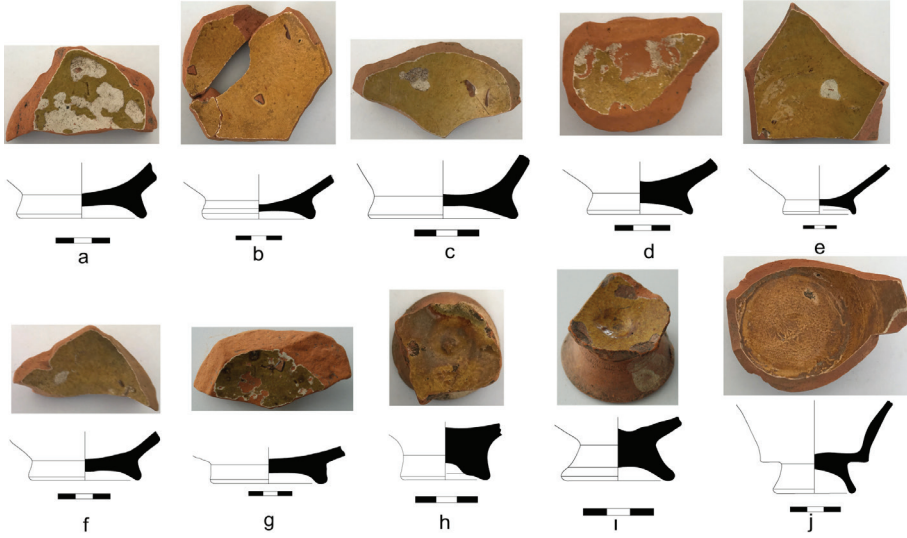

G. 16: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Son olarak, buluntular içinde çok az sayıda olmakla birlikte kapalı kap formları da dikkat çekmektedir. Üç adet ele geçen kapalı kaplardan iki tanesi, Kat.No. 69 (G. 16a), aynı kaba aittir. Bu kap düz dipli, olasılıkla şişkin gövdeli bir formdadır. Kat. No. 70 (G. 16b) parçası ise şişkin gövdeli, dar boyunlu, olasılıkla yuvarlatılmış basit uçlu, gövdeden çıkıp ağızla birleşen tek kulplu, olasılıkla düz dipli bir forma sahiptir.

G. 17: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

G. 18: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

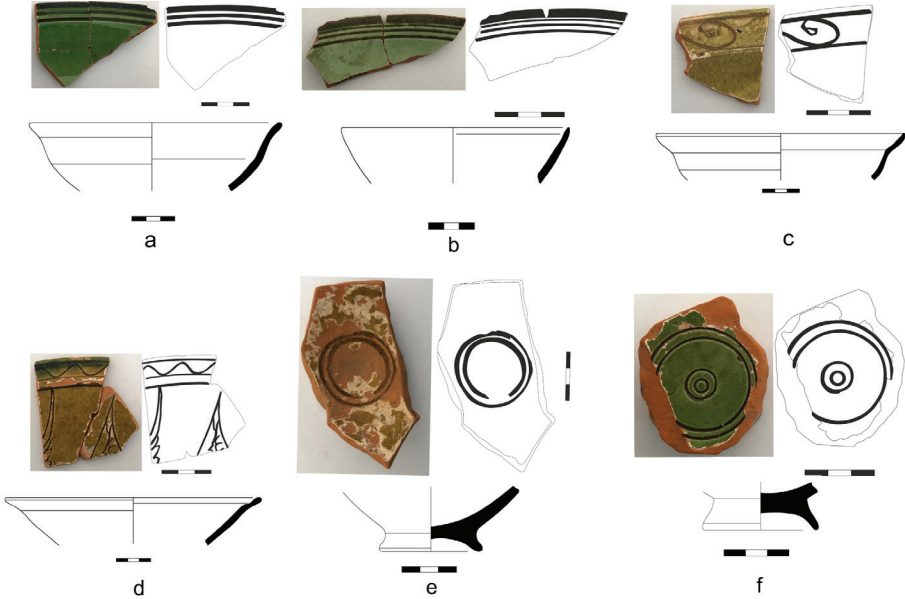
Çobankale-Zeuksippus Ailesi Seramikleri'nin *bezeme kompozisyonlarına* bakıldığında, ailenin karakteristik bezemeleri dışında birkaç farklı motif öne çıkmaktadır. Zeuksippus Ailesi Seramikleri adıyla özdeşleşen ve karakteristik bezeme biçimi olan *eşmerkezli daire* kazımlar, Çobankale buluntuları içinde de diğer birçok merkezde olduğu gibi en yoğun örneklerdir. Bu tip düzenlemelerde daireler kap merkezinde, genellikle 2 ve 4 cm arasında çapları değişen, tek merkezli ve birden fazla sayıda kazınarak merkezi bir motif oluşturacak şekilde yerleştirilmektedir. Sarı sırlı kaidelerde, Kat.No.1, 2, 3, 4 (G. 4a-d) numaralı halka kaideler *iki eşmerkezli* bezemeye sahiptir.

İkinci öne çıkan düzenlemede *eşmerkezli dairelerin içinde tek veya çift*, ince veya kalın kazıma küçük boyutlu daireler bulunmaktadır. Kat.No..8, 9, 10 (G. 4h-j) numaralı kaidelerde bu düzenlemenin yaygın üç farklı biçimi temsil edilmiştir. Kat.No.8'de iki eşmerkezli daire ortasında bir küçük daire kazıma, Kat.no: 9'da iki eşmerkezli daire ortasında iki küçük eşmerkezli daire kazıma, Kat.No.10'da iki eşmerkezli daire ortasında iki geniş eşmerkezli daire kazıma uygulanmıştır. Yeşil sırlı kaidelerde de iki eşmerkezli Kat.No.91 (G. 19e), iki eşmerkezli daire ortasında küçük iki eşmerkezli daire kazımalı Kat.No.92 (G. 19f) olmak üzere iki parça bulunmaktadır.

Ağız parçalarına bakıldığında sarı sırlı parçalarda; Kat.No.31 (G. 9b)'de ağız çevresinde bir, gövde ile ağzın birleşim yerinde ikişer, Kat.No.46 (G. 12b), 49, 50, 51, 52 ve 53 (G. 12e-i) ağız parçalarında ağız çevresinde, gövde ve ağız birleşiminde ikişer, üçer eşmerkezli daire kazıma kullanıldığı görülmektedir. Kat.No.87 ve 88 (G. 19a-b) parçaları, aynı şekilde ağız çevrelerinde üçer eşmerkezli daire kazıma taşıyan

yeşil sırlı ağız parçalarıdır. Ağız parçalarında ayrıca eş merkezli dairelerle birlikte kesintisiz-dalgalı kazıma çizgi düzenlemeleri de sıklıkla rastlanan bir uygulamadır. Kat.No.36 ve 38 (G. 10c, e), Kat.No.41, 42, 43 ve 44 (G. 11b-e), Kat.No.45 ve 48 (G. 12a, d), Kat.No.65 (G. 14f)'te bu uygulamanın çeşitlenmeleridir. Kat.No.90 (G. 19d) ağız-gövde parçasında, ağız kısmında dalgalı kazımalı bant uygulanmıştır. Gövdede, üçgen ve dar-uzun rumileri anımsatan kazıma desenlerin izleri görülmektedir. Bu parçanın iç yüzeyi nefli yeşilimsi-sarı; dış yüzeyi ise koyu yeşil sırlı olması açısından diğer parçalardan farklıdır. İç ve dış yüzeyleri monokrom sırlıdır fakat yüzeyler iki farklı renkle sırlanmıştır.

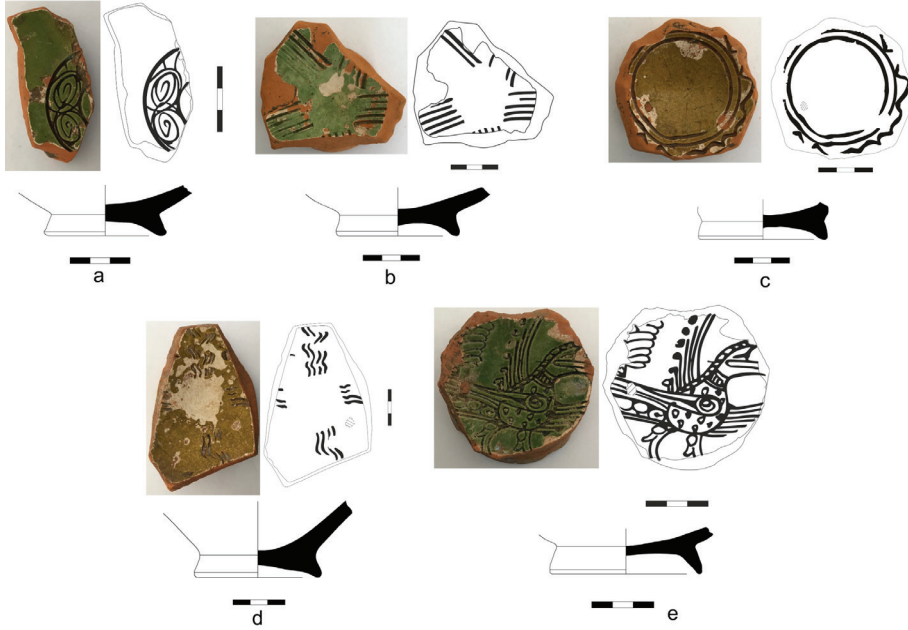
Bu seramik ailesinin önemli bezemelerinden biri *spiral ve spiralden uzayarak daireye* dönüşen kazıma biçimidir. Kat.No. 5, 6 ve 7 (G. 4e-g) numaralı sarı sırlı kaidelerde, bu bezemenin birkaç varyasyonu izlenmektedir. Kat.No.5'te, kap merkezinde tek bir spiral kazıma vardır. Kat.No.6 ve Kat.No.7'deki kaidelerde ise bir spiralden uzayıp üç eşmerkezli daire görünümü kazanan tek kazıma çizgi mevcuttur. Kat.No.34 (G. 10a) ağız parçasında görülen ve tüm kenarı kuşattığı gözlenen birer eşmerkezli daire arasında spiral çizgi ile oluşturulmuş düzenleme de bu grup örnekleri içindedir. Benzer bir düzenleme Kat.No.89 (G. 19c)'da nefli yeşilimsi sarı sırlı başka bir ağız parçasında da kullanılmıştır.

G. 19: Zeuksippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Önemli düzenleme biçimlerinden bir diğeri eşmerkezli daireler içine farklı desenlerin yerleştirilmesiyle oluşturulan *madalyonvari* düzenlemelerdir. Bu türün çok

farklı varyasyonlarıyla karşılaşmak mümkündür. Kat.No.11 ve Kat.No.12 (G. 5a, b) numaralı sarı sırlı iki kaidede, üç eşmerkezli daire içine bir “#” arma/monogramı (?) yerleştirilmiştir. Günümüzde, sosyal medyada yaygın olarak kullanılan “hashtag” işaretini anımsatan bu desen, iki kaidede de kap merkezine kazıma olarak uygulanmıştır. Kat.No.12’de gövdede farklı kazıma desenlerin varlığına dair izler görülmektedir ancak desenler tanımlanabilecek durumda değildir. Kat.No.13 ve Kat.No.14 (G. 5c, d) numaralı, sarı sırlı iki kaidede, bir daire içine yerleştirilen ve olasılıkla dörder spiral kazıma, spiraller arasında küçük daire veya küçük spiral kazımalardan oluşturulan rozetler bulunmaktadır. Kat.No.93 (G. 20a)’te çok benzer bezemeye sahip yeşil sırlı bir kaide mevcuttur.

G. 20: Zeuxippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Buluntular içindeki seramiklerde *tarak bezemeli* düzenlemeler de yoğun kullanılmıştır. Üç veya dört dişli tarak benzeri aletle uygulanan, yatay, dikey, düz veya dalgalı kazımlarla oluşturulan bu dekorasyon tek başına uygulandığı gibi ailenin karakteristik motifi olan eşmerkezli dairelerle birlikte de kullanılmaktadır. Örneğin, Kat.No.15 (G. 6a) kaide merkezinde, tarak yatay olarak kap merkezinde döndürülmüş, eşmerkezli daireler, bu bezemeye birleştirilmiştir. Kat.No. 16, 17, 18, 19, 20 ve 21 (G. 6b-g) numaralı kaidelerde ise, üç veya dört dişli tarak bezeme üçerli gruplar hâlinde kap merkezinden gövdeye uzatılarak uygulanmıştır. Bu üçerli kazıma gruplarının olasılıkla ağza kadar devam ettiği düşünülebilir. Kat.No.22 (G. 7a) numaralı kaidede, merkezde bir daire, bu dairenin çevresinde 12 sivri uçlu yapraklı bir çiçek

motifi oluşturacak şekilde bir düzenleme mevcuttur. Kat.No.23'te (G. 7b) kap merkezi sade bırakılmış, kap gövdesinde birer eşmerkezli daire arasında tarak bezeme ile dalgalı çizgili bir bant hazırlanmıştır. Bu uygulamanın bir benzeri, Kat.No.28'de (G. 8e) kap merkezinde de görülmektedir. Kat.No.94, 95 ve 96 (G. 20b, c, d), benzer bezemelere sahip yeşil sırlı kaide örnekleridir.

Ağız-gövde parçalarında da tarak bezemeli örnekler vardır. Kat.No.24, 25, 26 ve 27 (G. 8a-d) numaralı parçalar, kompozisyonları hakkında geniş bilgi sunmaz ancak gövde kısımlarında tarak bezemelerin bir kısmı görülebilmektedir. İzlere bağlı olarak kap gövdelerinde de Kat.No. 24 ve 25'teki gibi üçerli gruplar hâlinde veya Kat.No.27 örneğindeki gibi kazıma çizgilerle birleştirilerek kullanıldığı düşünülmektedir.

Çobankale seramik buluntularında, ana bezeme repertuarı dışında Kat.No.29 (G. 8f) kaide parçasında görüldüğü üzere, geniş kazıma bantların uygulandığı örnekler de mevcuttur. Bu kaide merkezinde, ortada içi spiralli küçük bir daire kazıma; bu daireyi çevreleyen, altta ve üstte birer kazıma eşmerkezli daire arasına bir geniş kazıma daire; en dışta ise iki eşmerkezli daire kazımayla bir madalyon oluşturulmuştur. En dıştaki iki eşmerkezli daire ile diğer daireler arasında kalan kısım, kesintisiz devam eden, sivri uçlu, zigzaglı kazıma çizgiyle kuşatılarak tamamlanmıştır. Aynı kaba ait olduğu düşünülen Kat.No.32²⁰ ve 33 (G. 9c, d) numaralı bir kaide ve ağız parçasında, kaide ve gövde üzerinde aynı stil özelliklerini taşıyan serbest kazıma çizgiler görülmektedir. Kat.No.35 (G. 10b), Kat.No.47 (G. 12c), Kat.No.55 ve 56 (G. 13b, c), ağız parçalarında tanımlanamayan geometrik kazımalar bulunmaktadır. Kat.No.64 (G. 14e)'te, gövde kısmında daireler içinde yatay-kısa çizgili taramalı ve çeşitli geometrik düzenlemelerin varlığı izlenmektedir.

Kaide parçalarının dış yüzeyi astarsız ve sırsızdır. Ağız parçalarında, bu grubun karakteristik özelliklerinden biri olan astar bezeme görülmektedir. Kat.No.24 ve 25 (G. 8a, b), Kat.No.31 (G. 9b), Kat.No.37 (G. 10d), Kat.No.41 ve 42 (G. 11b, c), Kat.No.55, 56 ve 59 (G. 13b, c, f), Kat.No.60, 61, 62 ve 63 (G. 14a-d), Kat.No.71, 72 ve 74 (G. 17a, b, d) numaralı ağızların dik kenar çevresinde, dış yüzeyi kesintisiz kuşattığı gözlenen astar boyama ile hazırlanmış kalın-dalgalı çizgi yer almaktadır. Kabın bu kısmı ayrıca sırlanmıştır. Gövde kısmının astarsız ve sırsız olduğu anlaşılmaktadır. Astar boyama ile yapılmış çizgi biçimleri ve kalınlığı farklı olan birkaç ağız parçası daha saptanmıştır. Kat.No.54, 57 ve 58 (G. 13a, d, e) numaralı ağız parçalarının dış yüzeyinde astar boyama sık aralıklı, üst kısımda çok dar gövdeye doğru genişleyen, hafif yatık ve dikey çizgi-bantlar hâlinde yapılmıştır. Bu kısımlar sırlanmıştır. Kat.No.73 (G. 17c) parçasında ise astar, birbirini takip eden kedi tırnağı benzeri, çentikli bir desen oluşturacak biçimde uygulanmıştır.

20 Bu kaide ve ağız parçasının aynı kaba ait olduğu görülmektedir, gelecek sezonlarda kaba ait başka parçaların bulunması ihtimali düşünülerek kap tümlenmemiştir.

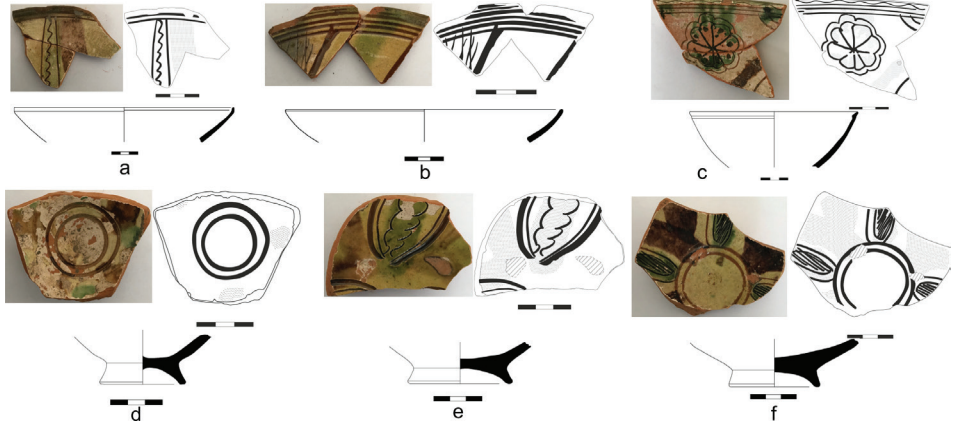
Dış yüzeylerde astar boyama dışında kazıma desenlerin uygulandığı örnekler de buluntular arasında yer almaktadır. Kat.No.30 (**G. 9a**)’da, ağız parçasının dış yüzeyinde, iki eşmerkezli daire arasında eşit aralıklarla ikişer dik-kısa çizgi kazımalı bir bant yerleştirilmiştir. Olasılıkla bant tüm ağız çevrelemektedir. Benzer bir bant, Kat. No.38 (**G. 10e**)’deki dik ağız parçasında da görülmektedir. Burada birer eşmerkezli daire arasında, birbirine eşit aralıklarla yerleştirilen tek dikey-kısa kazıma çizgiyle hazırlanan dörtgenlere ayrılan bir bant mevcuttur. Kat.No.39 (**G. 10f**) ve Kat.No.40 (**G. 11a**), dik ağız parçasında bant düzenlemesi olmaksızın tüm kenarı dolaşan ke-sintisiz ve özensiz, dalgalı kazıma çizgi süsleme yapılmıştır²¹. Bu uygulamanın birer eşmerkezli daireyle düzenlenen bir biçimi Kat.No.65 (**G. 14f**) numaralı ağız parçasının dış yüzeyinde bulunmaktadır. Dış yüzeyleri bezemesiz, sadece astarlı ve sırlı ağız parçaları ise Kat.No. 34, 35, 36 (**G. 10a-c**), Kat.No.43 ve 44 (**G. 11d, e**), Kat.No.45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 (**G. 12a-h**), Kat.No.64 (**G. 14e**), Kat.No.75 ve 76 (**G. 17e-f**) ile gösterilen buluntulardır.

Tam formları saptanan ve iç-dış yüzey süslemeleri hakkında fikir sahibi olunan üç kâsenin dekorasyonunda, ailenin karakteristik süslemelerinden olan serbest düzenlemeler, dalgalı kazıma çizgiler ve yatay-dikey kazımlarla oluşturulmuş bitkisel kompozisyonlar dikkat çekmektedir. Kat.No.66, 67 ve 68 (**G. 15a-c**) kaplarında iç yüzeylerin tamamında, kap merkezinden gövdeye ve ağza uzayan düzenlemeler hâkimdir. Dış yüzeyler bezemesiz, astarsız ve sırsızdır. Sadece kap dışlarında, ağız kenarları astarlı ve sırlıdır. 2019 yılı buluntularında en ilgi çeken seramiklerden bir grup ise kapalı kaplara ait üç parçadır. Bunlardan ikisi aynı kaba aittir. Parçaların tümünde iç yüzey bezemesiz, astarsız ve sırsızdır. Dış yüzeylerde ise kazıma dekorasyon uygulanmıştır. Kompozisyonlarda geometrik çizgiler, yatay-dikey ve dalgalı kazımlar hâkimdir. Kapalı kaplardaki bezemelerin, tam formları saptanan kâselerle yakın üslup özellikleri taşıdığı gözlenmektedir. Bunların dışında, iç ve dış yüzeylerinde bezeme saptanamayan Kat.No.77 ve 86 (**G. 18a-j**) numaralı on kaide parçası da mevcuttur. Bu kapların bezemesiz kaplar olması mümkündür ancak eksik ve noksan kısımlarında bezemeli bölümlerin bulunma ihtimali de mevcuttur.

Buluntular içindeki *Polikrom* seramiklerde (Kat.No.98-105) (**G. 21a-f/G. 22a, b**), monokrom seramiklerle paylaşılan temel bezeme biçimleri bulunmakla birlikte, kompozisyonlarda daha fazla ve sık desen kullanımı *ayırıcı bir özellik* olarak karşımıza çıkmaktadır. Kat.No.98 (**G. 21a**) örneğinde, ağızda iki eşmerkezli daire, gövdede dikey-düz iki kazıma çizgi arasında dikey-dalgalı kazıma çizgili bir bant oluşturulmuştur. Kat.No.99 (**G. 21b**)’un ağız çevresinde dört eşmerkezli daire, geniş kazıma çizgi içinde yatay-özensiz-serbest çizgilerle içi taranmış bir üçgen deseni (?) görülmektedir. Ayrıca bu düzenlemenin gövdede tekrar ettiği hissedilmektedir. Kat.No.100

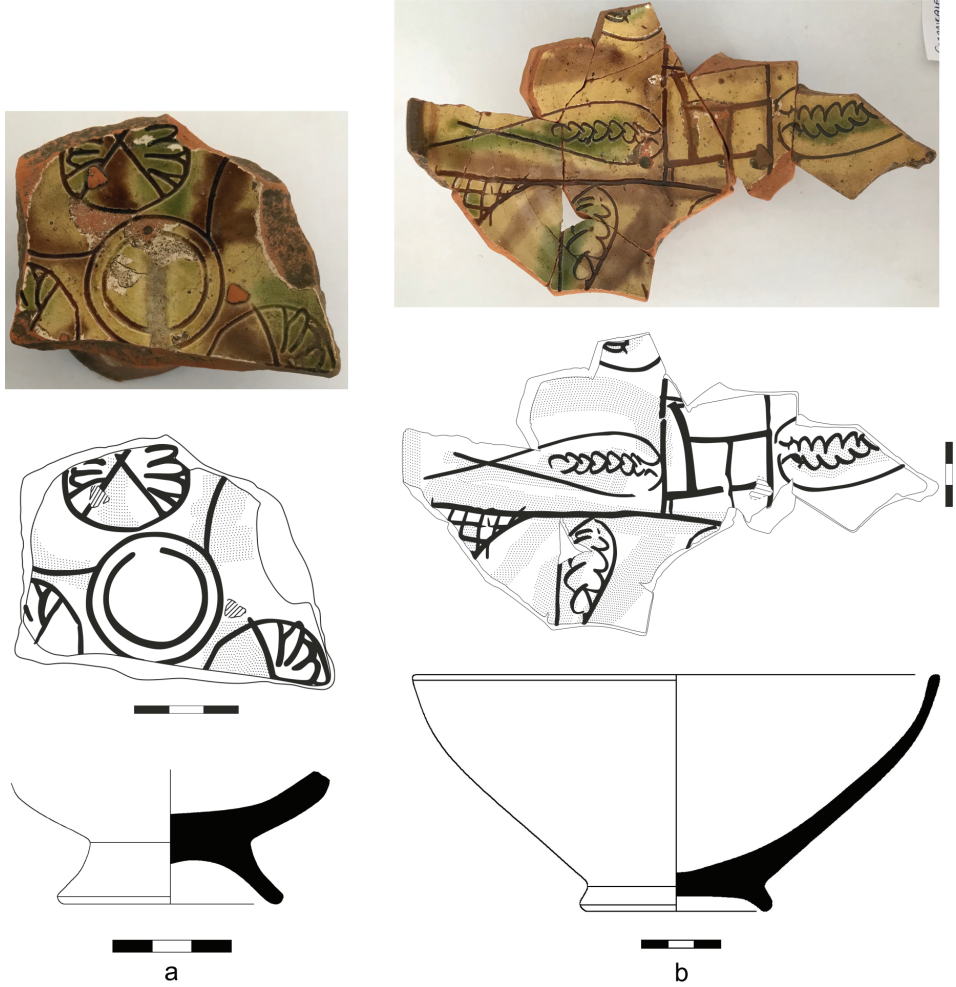
21 Bu parçaların aynı kaba ait olma ihtimali vardır, gelecek sezonlarda ele geçecek olan buluntularla birlikte tekrar değerlendirilecektir.

(G. 21c) ağız parçasında ise özenli bir çiçek motifi bulunmaktadır. İki, ince kazıma ve eşmerkezli daire çizimi arasında geniş dalgalı kazıma çizgili bir bant tüm ağız tablasını kuşatmaktadır. Ağız ve gövdenin kesişimine iki eşmerkezli daire kazıma daha eklenmiştir. Gövdeye, en dıştaki daireye bir yaprağı birbirine değen bir çiçek motifi yerleştirilmiştir. Çiçek motifi sekiz yapraklıdır, her yaprağın geniş kısmında birer nokta bulunmaktadır.

G. 21: Zeuxippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

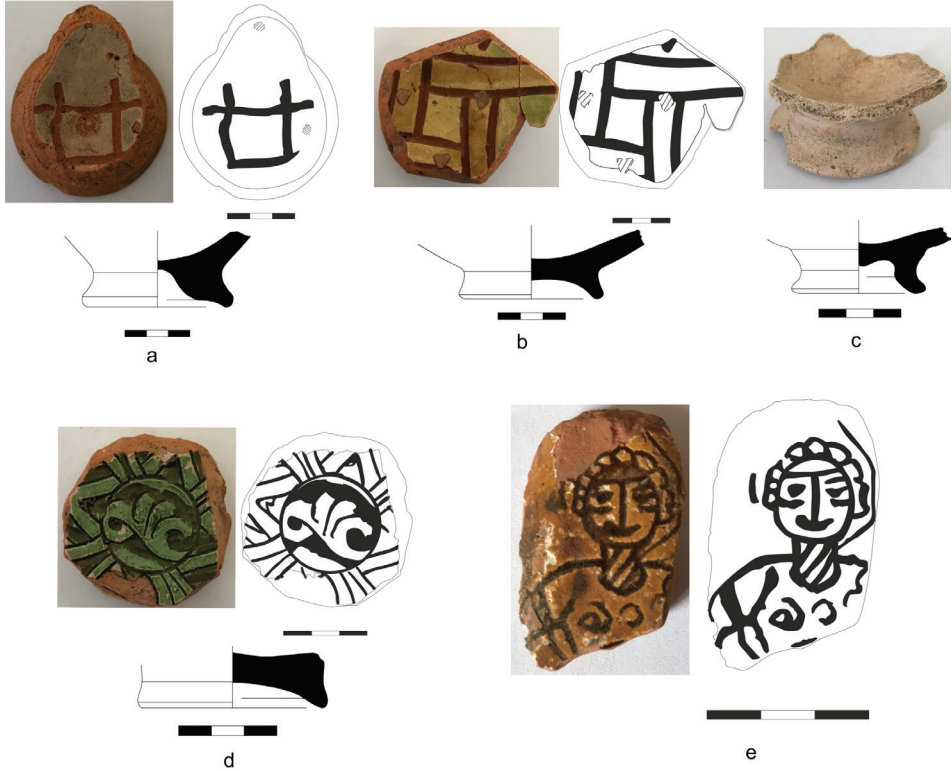

G. 22: Zeuxippus Ailesi Seramikleri (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Polikrom kaidelerde, Kat.No.101 (G. 21a)'in kaide merkezinde iki eşmerkezli daire kazıma, Kat.No.102 (G. 21e)'de dışta bir geniş kazıma, içte bir ince kazımadan oluşan badem biçimli bir desen ile birbirine karşılıklı iki dikey dalgalı kazımadan oluşturulmuş bir bitkisel desen hazırlanmıştır. Bu içi dolu badem biçimli desenin, gövdede birkaç kez tekrar edildiğine dair izler görülmektedir. Kat.No.103 (G. 21f)'de, kaide merkezinde iki eşmerkezli daire kazımadan gövdeye uzayan ve sadece üç tanesi görülen dışta birer kazıma çizgi, içleri yatay ve sık tarama çizgilerle doldurulmuş badem biçimli desen yer almaktadır. Olasılıkla gövdede bu desenlerden dört tane yerleştirilerek merkezdeki daire kazıma ile tamamlanan bitkisel kompozisyon (?) hazırlanmıştır. Kat.No.104 (G. 22a) kaide merkezinde, iki eşmerkezli daire kazıma

vardır. Gövdede üç rozet görülmektedir. Rozetlerde, daireler içine bir üçgen kazıma yapılmış, üçgen ve daire kazımalara arasındaki boşluklar, “u” biçimli dalgalı çizgilerle taranarak doldurulmuştur. Rozetlerin arasında yay biçimli kazıma çizgiler görülmektedir. Nispeten özenli kazımalara sahip olan ve tam formu saptanabilen Kat.No.105 (G. 22b) numaralı kasenin kap merkezine bir düğüm çeşitlemesini andıran kazıma desen ve bu düğümden gövdeye uzayan yapraklarla kabın bütününe dağılan bitkisel kompozisyon yerleştirilmiştir. Yaprakların tümünün karşılıklı veya simetrik yerleştirilmediği, aralarında kare taramaların yapıldığı görülmektedir.

G. 23: Diğer Seramik Gruplarından Örnekler (F. İnanan, Y. Gül, 2020)

Buluntular içinde hamur, sır veya bezeme özellikleriyle farklılık taşıyan 5 parça mevcuttur. Bunlardan biri Kat.No.97 (G. 20e)'de, *grifon* figürlü ve yeşil sırlı kaidedir. Kat.No.106 (G. 23a) kaidesinde, Kat.No:11 ve 12 (G. 5a, 5b) kaidelerine benzeyen bir “#” arma/monogramı (?), günümüz “hashtag” işaretini anımsatan desen görülmektedir. Ancak bu parçanın hamur ve sır özellikleri, katalogdaki diğer örneklerden farklıdır. Kat.No.107 (G. 23b) No.lu kaide merkezinde, Kat.No.105 (G. 22b) kâsenin merkezindeki ile neredeyse aynı olan kazıma desen (düğüm çeşitlemesi?) görülmektedir. Kat.No.109 (G. 23d) kaide merkezinde geniş kazıma teknikli bir “rumi” motifi

ile onu çevreleyen çift kazıma çizgilerle yapılmış üçgen ve dikey çizgili geometrik desenler bulunmaktadır. Kat.No.110 (G. 23e)'te yer alan ve olasılıkla kapalı bir kabın boyun kısmına ait olabilecek amorf parçanın üzerinde bir insan figürünün sadece baş kısmı görülmektedir. Kıvrıkcık saçlı erkek figürünün başının çevresinde, olasılıkla haleyeye (?) ait bir çizgi bulunmaktadır. Boynu yatay-kısa çizgilerle taranan figürün göğüs kısmı spiral çizgilerle belirginleştirilmiştir.

12. yüzyıl sonu ve 13. yüzyıl başı arasında, Anadolu içinde ve Anadolu dışında çok fazla yerleşime dağılım gösteren Zeuksippus Ailesi Seramiklerinin²², Çobankale'de ele geçen örneklerinin benzerlerine birçok yerleşimde rastlamak mümkündür. Ancak bu çalışmada seramiklerin parça parça benzerlerinin karşılaştırılması yerine hem form hem bezeme kompozisyonları açısından *en yakın* benzerlerinin bulunması amaçlanmıştır. İlk değerlendirmede, bir buluntu ve yerel üretim merkezi olarak öne çıkan İznik kenti buluntularıyla yakınlıklar dikkat çekmiştir. Özellikle; Kat.No.11 ve 12'de bulunan ve her yerleşimde rastlanmayan “#” motifinin²³, Kat.No.100'de görülen çiçek motiflerinin, Kat.No.13 ve 14'teki spiral düzenlemelerin ve kaba hamurlu yapılarıyla farklı, form ve süslemeleri açısından Aile Seramiklerine benzeyen Kat.No.106 ve 107 kaidelerinin²⁴ olası İznik üretimleri (?) ile benzerlik taşıdıkları tespit edilmiştir. İznik-Nikaia Roma Tiyatrosu²⁵ kazı buluntuları arasındaki bu parçalar Çobankale örnekleriyle hem hamur hem form hem de bezeme özelliklerini paylaşmaktadır²⁶. Çobankale'ye yakın bir diğer önemli yerleşim olan ve çok sayıda Bizans Dönemi sırlı seramik buluntusuna sahip olan Balıkesir-Daskyleion²⁷ yerleşimi buluntularına ve üretimlerine (?) benzer buluntuların da Çobankale kazı buluntuları arasında

22 Filiz İnanan, “Zeuksippus Tipi Seramiklerin Anadolu'daki Dağılımları,” *Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 26 (2014/1), 168-Harita 1. Arslan, *Glasierte Byzantinische Keramik Aus Der Turkei*. Yona Waksman ve Veronique François, “Vers une Redéfinition Typologique et Analytique des Céramiques Byzantines du Type Zeuxippus Ware,” *BCH* 128-129 (2004-2005), 629-724.

23 Çobankale buluntularının form ve süsleme açısından neredeyse birebir örnekleri, İznik Roma Tiyatrosu kazılarında ele geçmiştir. Özkul Fındık, *İznik Sırlı Seramikleri, Roma Tiyatrosu Kazısı (1980-1995)*, 113/152, 114/153, 114/154 (çiçek motifi), 103/111,112 (spiral düzenlemeler). İznik yerel üretimleri form, kompozisyon ve sır özellikleri de yayınlanmaya başlamıştır. Zeynep Adile Meriç ve Ekin Meriç Akgün, “2012-2019 Yılları Arasında İznik Roma Tiyatrosu'nda Bulunan Bizans Sırlı Seramiklerinin Değerlendirilmesi,” *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 54 (2021), 54-61.

24 Özkul Fındık, *İznik Sırlı Seramikleri, Roma Tiyatrosu Kazısı (1980-1995)*, 126/202-203. Burada benzer örnekler “Yeşil Boyalı Kazıma ve Oyma Bezemeli Seramikler” adıyla sınıflandırılmıştır.

25 Özkul Fındık, *İznik Sırlı Seramikleri, Roma Tiyatrosu Kazısı (1980-1995)*, 99-121.

26 Bu üretimleri daha kesin biçimde belirleyebilmek için İznik-Bizans Seramiklerine dair katalogların yayınlanması ve artması gerekmektedir. Bu sayede dağılımda bulunan örneklerin artması olasıdır. Benzer form ve dekorasyona sahip parçalar Bursa, Zindankapı ve Nilüfer İlçesi yüzey araştırmalarında da tespit edilmiştir. Filiz İnanan, “Nilüfer ve Mahalleleri Yüzye Araştırmalarında Ele Geçen Bizans ve Osmanlı Dönemi Seramik Buluntuları”, *Odryses'ten Nilüfer'e Uluslararası Nilüfer Sempozyumu*, ed. Mustafa Şahin, Sezai Sevim, Doğan Yavaş (Bursa: Nilüfer Belediyesi Yayınları, 2017), 369-372. Mustafa Şahin, *Bursa ve İlçeleri Arkeolojik Kültür Envanteri – II, Nilüfer İlçesi I. Kitap* (Bursa: Nilüfer Belediyesi Yayınları, 2016), 74. İnanan, *Bursa, Zindankapı Kazılarında Ele Geçen Bizans ve Osmanlı Dönemi Seramik Buluntuları*, 95-97.

27 Lale Doğer, *Daskyleion II, Hisar-tepe/Daskyleion Kazısı Bizans Seramikleri, Prof. Dr. Tomris Bakır'a Armağan* (İstanbul: Ege Yayınları, 2014) 122 / Tablo 9, 124 / Tablo 11, 126 / Tablo 13, 127 / Tablo 14, 142 / Tablo 29, 143 / Tablo 30.

bulunduğu belirtilmelidir. Fakat bu üretimleri daha açık biçimde ortaya koyabilmek için buluntuların artması gereklidir. 2019 yılı buluntularının tümü birarada değerlendirildiğinde, benzerleri doğrultusunda, monokrom parçaların 12. yüzyılın ikinci yarısı ve 13. yüzyılın ilk çeyreği arasına²⁸, tarak bezemeli parçalar²⁹ ile polikrom kazıma parçaların ise biraz daha geç bir döneme, 14. yüzyıla kadar tarihlendirilebileceğini söylemek mümkündür.

3. Katalog

Kat. No.: 1 (G. 4a). Env.No.: 2019-10. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 8,9 cm. Korunan Yükseklik: 4,2 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış: Sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire, üçayak izi.

Kat. No.: 2 (G. 4b). Env.No.: 2019-50. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7,2 cm. Korunan Yükseklik: 3,1 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır, sır ve astarın büyük kısmı dökülmüş. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire, üçayak izi.

Kat. No.: 3 (G. 4c). Env.No.: 2019-15. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,4 cm. Korunan Yükseklik: 4,3 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 4 (G. 4d). Env.No.: 2019-119. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,2 cm. Korunan Yükseklik: 2,4 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 5 (G. 4e). Env.No.: 2019-14. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,5 cm. Korunan Yükseklik: 2,7 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde bir spiral daire, üçayak izi.

Kat. No.: 6 (G. 4f). Env.No.: 2019-16. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7 cm. Korunan Yükseklik: 2,9 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: İç: Merkezde üç dairesel spiral. Üçayak izi. Dış: tüm gövde, kaideye kadar dil biçimli beyaz astar üzerine sarı sırlı, kaide halkası sırsız, astarsız.

28 Doğer, *Daskyleion II, Hisar-tepe/Daskyleion Kazısı Bizans Seramikleri*, Prof. Dr. Tomris Bakır'a Armağan, 49.

29 Çömezoglu Uzbek, "İstanbul Üniversitesi Yüzye Araştırması (İSTYA) Projesi Büyükçekmece Çalışmalarında Elde Edilen Çanak Çömlek Buluntular", 104/No.10, 94.

Kat. No.: 7 (G. 4g). Env.No.: 2019-48. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 4,9 cm. Korunan Yükseklik: 2,4 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde üç dairesel spiral, üçayak izi.

Kat. No.: 8 (G. 4h). Env.No.: 2019-18. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7 cm. Korunan Yükseklik: 1,9 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır, astar ve sırnın büyük kısmı dökülmüş. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire ortasında bir küçük daire, üçayak izi.

Kat. No.: 9 (G. 4i). Env.No.: 2019-47. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 4,3 cm. Korunan Yükseklik: 2,1 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR5/6. Sır: İçte beyaz astar, sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire ortasında iki küçük eşmerkezli daire, üçayak izi.

Kat. No.: 10 (G. 4j). Env.No.: 2019-17. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7 cm. Korunan Yükseklik: 2,5 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire ortasında iki küçük eşmerkezli daire, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 11 (G. 5a). Env.No.: 2019-4. Tür: Alçak halka kaide parçası, kaide halkası kırık ve noksan. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 5,8 cm. Korunan Yükseklik: 1,9 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/10. Sır: İçte beyaz astar, sarı sır, bazı bölümlerde sır dökülmüş. Dış gövdede düzensiz astar lekeleri. Bezeme: Merkezde üç eşmerkezli daire ortasında “#” deseni, en dış daireden gövdeye uzayan “S” kıvrımlı kazıma çizgiler, iri üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 12 (G. 5b). Env.No.: 2019-5. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,2 cm. Korunan Yükseklik: 2,3 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış astarsız, sırsız. Bezeme: Merkezde üç eşmerkezli düzensiz daire ortasında “#” deseni, en dış daireden gövdeye uzayan “S” kıvrımlı ve yatay kazıma çizgiler, üçayak izi.

Kat. No.: 13 (G. 5c). Env.No.: 2019-45. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,8 cm. Korunan Yükseklik: 3,1 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış gövde astarlı ve sırlı, kaide astarsız, sırlı. Bezeme: Merkezde tek eşmerkezli geniş kazıma daire içinde iki (orijinalde olasılıkla 4) spiral daire, iri üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 14 (G. 5d). Env.No.: 2019-110. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7,5 cm. Korunan Yükseklik: 2,5 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış gövde astarlı ve sırlı, kaide astarsız, sırlı. Bezeme: Merkezde tek eşmerkezli daire içinde iki (orijinalde olasılıkla 4) spiral daire, spiral daireler arasında küçük ve bir ucu dışa uzatılmış daire kazıma, üçayak izi.

Kat. No.: 15 (G. 6a). Env.No.: 2019-15. Tür: Alçak halka kaide, kap merkezinde çökme olmuş. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,3 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde beş eşmerkezli daire biçiminde devam ettiği düşünülen tarak bezeme, iri üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 16 (G. 6b). Env.No.: 2019-41. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 8 cm. Korunan Yükseklik: 2,6 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış sırsız, kaide çevresinde astar lekeleri. Bezeme: Merkezden gövdeye uzanan beşerli kırık dalgalı tarak bezemeli dört şerit kazıma üçayak izi.

Kat. No.: 17 (G. 6c). Env.No.: 2019-36. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,1 cm. Korunan Yükseklik: 3,5 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezden gövdeye uzanan dörderli dalgalı tarak bezemeli iki (orijinalde olasılıkla dört) şerit kazıma, üçayak izi.

Kat. No.: 18 (G. 6.d). Env.No.: 2019-37. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7,5 cm. Korunan Yükseklik: 4,3 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, açık hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezden gövdeye uzanan beşerli geniş dalgalı tarak bezemeli iki (olasılıkla orijinalde dört) şerit kazıma, iri üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 19 (G. 6.e). Env.No.: 2019-40. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,3 cm. Korunan Yükseklik: 2,8 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, açık hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde “*kedi turnağı*” benzeri üç kısa kıvrımlı tarak bezeme, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 20 (G. 6.f). Env.No.: 2019-35. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 8,5 cm. Korunan Yükseklik: 3,7 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezden gövdeye uzanan üçerli, dalgalı tarak bezemeli iki şerit kazıma, üçayak izi.

Kat. No.: 21 (G. 6g). Env.No.: 2019-39. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 8,2 cm. Korunan Yükseklik: 3,8 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezden gövdeye uzanan üçerli, dalgalı tarak bezemeli üç (olasılıkla orijinalde dört) şerit kazıma.

Kat. No.: 22 (G. 7a). Env.No.: 2019-11. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 8,8 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 4/4. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire arasında yedi uçlu tarak bezemenin kesintisiz yatay hareketiyle oluşturulmuş rozet, üçayak izi.

Kat. No.: 23 (G. 7b). Env.No.: 2019-99. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7,5 cm. Korunan Yükseklik: 8 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 4/4. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezden gövdeye uzanan beşerli kırık dalgalı tarak bezemeli dört şerit kazıma üçayak izi.

Kat. No.: 24 (G. 8a). Env.No.: 2019-63. Tür: Dik kenarlı, dışa çekik yuvarlatılmış ağız. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 20 cm. Korunan Yükseklik: 6,3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6. Sır: İçte beyaz astar, açık hardal sarısı sır. Dışta dik ağız çevresi dalgalı astar boyalı, sırlı. Bezeme: Gövdede iki çizgisi görülebilen tarak bezeme.

Kat. No.: 25 (G. 8b). Env.No.: 2019-67. Tür: Dik kenarlı, dışa çekik yuvarlatılmış ağız. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 26 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta dik ağız çevresi dalgalı astar boyalı, sırlı. Bezeme: Gövdede dört uçlu tarak deseni.

Kat. No.: 26 (G. 8c). Env.No.: 2019-65. Tür: Dik kenarlı ağız parçası, ağzın uç kısmı kırık ve noksan. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 34 cm. Korunan Yükseklik: 2,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta dik kenar çevresi beyaz astarlı ve yeşil sırlı. Bezeme: İçte gövdenin dik kenar dönüşünde bir kazıma çizgi, gövdede ince uçlu tarak deseni, dışta dik kenar kesiminde olasılıkla iki eşmerkezli kazıma çizgi arasında dalgalı kazıma çizgiden oluşan bant.

Kat. No.: 27 (G. 8d). Env.No.: 2019-105. Tür: Yuvarlatılmış basit ağız. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 28 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/10. Sır: İçte beyaz astar, uçuk sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: İçte gövde bitiminde iki eşmerkezli daire, gövdede taraklı bezemenin çok küçük bir kısmı görülebilmekte.

Kat. No.: 28 (G. 8e). Env.No.: 2019-39. Tür: Alçak halka kaideli yayvan gövdeli kap parçası. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,7 cm. Korunan Yükseklik: 2,7 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: İçte gövdeyi çevreleyen iki eşmerkezli daire arasında çok uçlu tarakla hazırlanmış özensiz kazımlarla oluşturulmuş bant, üçayak izi.

Kat. No.: 29 (G. 8f). Env.No.: 2019-12. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 5,5 cm. Korunan Yükseklik: 2,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezde dışta iki ince kazıma, içte iki ince kazıma arasında bir geniş kazıma olmak üzere toplam beş eşmerkezli daire arasına kesintisiz devam eden dar-kısa dalgalı kazıma çizgiyle oluşturulmuş rozet, üçayak izi.

Kat. No.: 30 (G. 9a). Env.No.: 2019-106. Tür: Dik kenarlı, yuvarlatılmış hafif dışa çekik uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 17 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, açık sarı sır. Dış dik kenar

çevresi astarlı, sırlı. Bezeme: İçte gövde bitiminde bir kazıma daire, dışta dik kenar üzerinde iki eşmerkezli daire arasına geniş aralıklarla yerleştirilmiş çift dikey-kısa kazıma çizgi, yatay bant dikey çift çizgilerle dörtgenlerle bölünmüş görünmekte.

Kat. No.: 31 (G. 9b). Env.No.: 2019-109. Tür: Dik kenarlı, yuvarlatılmış hafif dışa çekik uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 22 cm. Korunan Yükseklik: 2,8 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, açık yeşilimsi sarı sır. Dışta dik kenar dalgalı astar boyalı, sırlı. Bezeme: İçte gövde bitiminde iki eşmerkezli daire kazıma.

Kat. No.: 32 ve Kat.No.: 33(G. 9c). Env.No.: 2019-102 ve 104. Tür: İçe çekik, sivriltilmiş keskin uçlu ağız parçası ile aynı kaba ait alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7,3 cm. Korunan Yükseklik: 2,8 cm. Hamur Rengi: 5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, uçuk sarı sır. Dış düzensiz astarlı ve sır lekeli. Bezeme: İçte ağız yakınında iki kazıma çizgi, gövdede serbest düzenli dalgalı kazıma çizgiler, üçayak izi.

Kat. No.: 34 (G. 10a). Env.No.: 2019-120. Tür: Dışa çekik geniş ağız tablalı ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 18 cm. Korunan Yükseklik: 2,3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/4. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış beyaz astar, uçuk yeşil sır. Bezeme: tüm ağız tablasında devam ettiği düşünülen iki eşmerkezli daire arasına yerleştirilmiş spiral daireden oluşturulmuş bant.

Kat. No.: 35 (G.10.b). Env.No.: 2019-116. Tür: Yuvarlatılmış basit ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 16 cm. Korunan Yükseklik: 3,1 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/4. Sır: İçte beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Dış sadece ağız çevresi 1 cm. genişlikte beyaz astarlı ve sarı sırlı, 2 cm. genişlikte sarı sır. Bezeme: içte tüm ağız devam ettiği düşünülen daire kazıma, gövdede bir daire içinde 3, özensiz yatay-eğri kazıma çizgi.

Kat. No.: 36 (G. 10c). Env.No.: 2019-90. Tür: Yuvarlatılmış basit ağız parçası, gövde ve ağız arasında ince kaburga. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 13 cm. Korunan Yükseklik: 2,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, sarı sır. Dış sadece ağız çevresi 0.6 cm genişlikte beyaz astarlı ve uçuk yeşil sırlı, alt kısım sadece sırlı. Bezeme: içte tüm ağız devam ettiği düşünülen ikişer daire kazıma arasında kesintisiz dalgalı kazıma çizgiden oluşan bant, gövdeye uzanan iki dikey kazıma çizgi.

Kat. No.: 37 (G. 10d). Env.No.: 2019-57. Tür: Dik kenarlı dışa çekik yuvarlak uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 20,4 cm. Korunan Yükseklik: 5,5 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, sarı sır. Dış dik kenar çevresinde dalgalı slip boyama desen ve sarı sır. Bezeme: Gövdede dalgalı, kesintisiz kazıma çizgi altında iki eşmerkezli daire.

Kat. No.: 38 (G. 10e). Env.No.: 2019-74. Tür: Dik kenarlı dışa çekik yuvarlak uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 22,4 cm. Korunan Yükseklik: 4,1 cm. Ha-

mur Rengi: 2.5 YR 5/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış dik kenar kısmı astarlı ve sırlı. Bezeme: İçte ağız çevresinde tek daire kazıma, gövdede dalgalı, kesintisiz kazıma çizgi altında bir kazıma çizgi, dışta iki eşmerkezli daire kazıma arasında 1 cm.aralıkla düzgün-kısa-dikey çizgilerle karelenmiş bant.

Kat. No.: 39 (G. 10f). Env.No.: 2019-65. Tür: Dik kenarlı dışa çekik yuvarlak uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 34 cm. Korunan Yükseklik: 2,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, hardal sarısı sır. Dış dik kenar kısmı astarlı ve sırlı. Bezeme: Dışta düzensiz, farklı kısalık ve uzunlukta, kesintisiz dalgalı kazıma çizgi.

Kat. No.: 40 (G. 11a). Env.No.: 2019-67. Tür: Dışbükey ve dik kenarlı, dışa çekik yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 26 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta dik kenar çevresi astarlı ve sırlı. Bezeme: İçte kenarda bir, gövde bitiminde bir eşmerkezli daire, dışta dik kenar boyunca kesintisiz devam ettiği anlaşılan dalgalı kazıma çizgi.

Kat. No.: 41 (G. 11b). Env.No.: 2019-70. Tür: İçe çekik dik kenarlı, yuvarlatılmış uçlu ağız ve gövde parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 20 cm. Korunan Yükseklik: 5,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte krem astar, koyu sarı sır, ağız çevresine düzensiz kahverengi sır eklenmiş. Dış dik kenar çevresinde dalgalı astar boyama üstü özensiz sırlı. Bezeme: Gövdede iki eşmerkezli daire kazıma, üstünde kesintisiz devam eden geniş dalgalı kazıma çizgi.

Kat. No.: 42 (G. 11c). Env.No.: 2019 -71. Tür: Dik kenarlı, hafif dışa çekik yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 16,4 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte krem astar, koyu sarı sır, ağız çevresine düzensiz kahverengi sır eklenmiş. Dış dik kenar çevresinde dalgalı astar boyalı, sırlı. Bezeme: İçte gövdede dalgalı kazıma.

Kat. No.: 43 (G. 11d). Env.No.: 2019-68. Tür: Dışa çekik ağız tablalı, yuvarlak uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 17 cm. Korunan Yükseklik: 3,3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta ağız çevresi astarlı, sırlı. Bezeme: İçte ağız tablasında birer eşmerkezli daire arasında kırık ve özensiz dalgalı kazıma çizgi, gövdede özenli, geniş dalgalı kazıma çizgi.

Kat. No.: 44 (G. 11e). Env.No.: 2019-72. Tür: Dışa çekik ağız tablalı, yuvarlak uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 26 cm. Korunan Yükseklik: 4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: İçte ağız tablasında birer eşmerkezli daire arasında dalgalı kazıma çizgi.

Kat. No.: 45 (G. 12a). Env.No.: 2019- 86. Tür: İçte kaburgalı dönüşlü yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 21,4 cm. Korunan Yüksek-

lik: 2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte krem astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sadece ağız çevresi astarlı ve sırlı. Bezeme: İçte kaburga altında bir daire kazıma, gövdede yatay-dalgali kazıma çizgi.

Kat. No.: 46 (G. 12b). Env.No.: 2019-77. Tür: Yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 13 cm. Korunan Yükseklik: 2,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış dikey-kalın çizgiler halinde astar boyalı ve sırlı. Bezeme: Ağız çevresinde dört eşmerkezli daire.

Kat. No.: 47 (G. 12c). Env.No.: 2019-76. Tür: Hafif içe çekik, yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 15,4 cm. Korunan Yükseklik: 1,8 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış ağız çevresi 1 cm. astarlı, astarlı kısmın yarısı ağız çevresi boyunca sırlı. Bezeme: Gövdede dört kısa kazıma çizgi, bir yay biçimli kazıma çizgi.

Kat. No.: 48 (G. 12d). Env.No.: 2019-80. Tür: Dik kenarlı, dışa çekik yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 20,4 cm. Korunan Yükseklik: 4,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/10. Sır: İçte krem astar, koyu sarı sır. Dış dik kenar çevresi astarlı, sırlı. Bezeme: İçte gövdede dalgali kazıma çizgi altında iki eşmerkezli daire kazıma.

Kat. No.: 49 (G. 12e). Env.No.: 2019-85. Tür: Yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 17,8 cm. Korunan Yükseklik: 4,7 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, sarı sır. Dış astarlı, sırlı. Bezeme: Gövdede iki eşmerkezli daire.

Kat. No.: 50 (G. 12f). Env.No.: 2019-115. Tür: Hafif içe çekik yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 12 cm. Korunan Yükseklik: 2,8 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6. Sır: İçte beyaz astar, açık kahverengi sır. Dış astarlı, sırlı. Bezeme: Ağız çevresinde üç eşmerkezli daire kazıma.

Kat. No.: 51 (G. 12g). Env.No.: 2019-113. Tür: Yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası, ağız kenarlarına çentik atılarak hafif dalgali görünüm verilmiş. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 10 cm. Korunan Yükseklik: 3,6 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/3. Sır: İçte krem astar, koyu hardal sarısı sır. Dış ağız çevresi 1 cm.lik kısım astarlı, sırlı. Bezeme: Gövdenin ağıza yakın kesiminde iki eşmerkezli daire.

Kat. No.: 52 (G. 12h). Env.No.: 2019-117. Tür: Yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 12 cm. Korunan Yükseklik: 5,1 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/2. Sır: İçte beyaz krem, koyu hardal sarısı sır. Dış astarlı, sırlı. Bezeme: Ağız çevresinde iki eşmerkezli daire.

Kat. No.: 53 (G. 12i). Env.No.: 2019-114. Tür: Hafif içe çekik yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 24,8 cm. Korunan Yükseklik: 2,7

cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, açık kahverengi sır. Dışta ağızdan gövdeye inen kalın, dikey bantlar halinde astar boyama, sadece ağız çevresi sırlı. Bezeme: İki eşmerkezli daire, üçayak izi.

Kat. No.: 54 (G. 13a). Env.No.: 2019-59. Tür: Kaburgalı, dik kenarlı, düzleştirilmiş uçlu ağız parçası.. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 23,4 cm. Korunan Yükseklik: 6,6 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6. Sır: İçte krem astar, koyu turuncu sır. Dışta dik kenar çevresinde ağızda dar başlayıp genişleyerek gövdeye uzayan dil biçimli astar boyama, üstünde sarı sır. Bezeme: Dik kenarda iki eşmerkezli daire.

Kat. No.: 55 (G. 13b). Env.No.: 2019-73. Tür: Dik kenarlı, hafif dışa çekik yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 18,2 cm. Korunan Yükseklik: 3,3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, açık kahverengi sır. Dışta dik kenar çevresinde dalgalı astar boyama üstü koyu sarı sırlı. Bezeme: İçte iki kazıma çizgi.

Kat. No.: 56 (G. 13c). Env.No.: 2019 -78. Tür: Hafif dışa çekik dik kenarlı, yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 19,8 cm. Korunan Yükseklik: 4,1 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu turuncumsu sarı sır. Dışta dik kenar çevresinde dalgalı astar boyama üstü koyu sarı sırlı. Bezeme: İçte bir eğri kazıma çizgi.

Kat. No.: 57 (G. 13d). Env.No.: 2019-83. Tür: Yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 22,6 cm. Korunan Yükseklik: 3,3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta ağızda dar, gövdeye genişleyen şeritler halinde uzayan astar boyama, sarı sırlı. Bezeme: Ağızda üç eşmerkezli daire. Gövdede delik açılmış, tamirat görmüş veya ikinci kullanım kabı olabilir.

Kat. No.: 58 (G. 13e). Env.No.: 2019-84. Tür: Yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 25,2 cm. Korunan Yükseklik: 5,1 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta ağızda dar, gövdeye genişleyen şeritler halinde uzayan astar boyama, sarı sırlı. Bezeme: Ağızda iki eşmerkezli daire.

Kat. No.: 59 (G. 13f). Env.No.: 2019-60. Tür: Kaburgalı, dik konkavlı, ucu hafif sivrileştirilmiş ağız parçası. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 5 cm. Korunan Yükseklik: cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, açık sarı sır. Dış Dışta dik kenar çevresinde dalgalı astar boyama üstü sarı sırlı, gövdede düzensiz astar lekeleri. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 60 (G. 14a). Env.No.: 2019-79. Tür: Kaburgalı, dik kenarlı, ucu hafif sivrileştirilmiş ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 28 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu yeşilimsi sarı sır. Dışta dik kenar çevresinde dalgalı astar boyama üstü koyu yeşilimsi sarı sırlı. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 61 (G. 14b). Env.No.: 2019-82. Tür: Kaburgalı, dik konkavlı, uçu hafif sivrileştirilmiş ağız parçası. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 20,8 cm. Korunan Yükseklik: 2,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta dik kenar çevresinde dalgalı astar boyama üstü koyu sarı sırlı. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 62 (G. 14c). Env.No.: 2019-81. Tür: Dik kenarlı, uçu hafif sivrileştirilmiş ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 16,8 cm. Korunan Yükseklik: 2,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dışta dik kenar çevresinde dalgalı astar boyama üstü yeşilimsi sarı sırlı. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 63 (G. 14d). Env.No.: 2019-89. Tür: Kaburgalı, dik kenarlı, hafif dışa çekik yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 21,4 cm. Korunan Yükseklik: 2,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır, dik kenar kahverengi sırlı. Dışta dik kenar çevresinde dalgalı astar boyama üstü koyu sarı sırlı. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 64 (G. 14e). Env.No.: 2019-92. Tür: Dışa çekik düz tablalı ağız parçası. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 22 cm. Korunan Yükseklik: 2,3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu turuncu sır. Dış ağız çevresi astarlı, sırlı. Bezeme: Gövde tek daire kazıma ile sınırlandırılmış, tek daire içinde yatay kısa kazıma çizgili tarama.

Kat. No.: 65 (G. 14f). Env.No.: 2019 -98. Tür: Dik kenar üzerinde dışa çekik geniş tablalı, sivriltilmiş uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 23,6 cm. Kaide Çapı: 7,8 cm. Korunan Yükseklik: 8,3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu turuncu sır. Dış astarlı, sırlı. Bezeme: İçte ağız tablasında iki eşmerkezli daire arasında kesintisiz devam eden dalgalı yatay kazıma çizgi, dışta aynı özenli uygulanmış bant iki eşmerkezli daire arasında dalgalı yatay kazıma.

Kat. No.: 66 (G. 15a). Env.No.: 2019-1. Tür: Alçak halka kaideli, yayvan gövdeli hafif dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı kase. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 18,2 cm. Kaide Çapı: 5,8 cm. Korunan Yükseklik: 5 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/2. Sır: İçte açık krem astar, zeytin yeşilimsi sarı sır. Dış sadece ağız çevresi astarlı, sırlı. Bezeme: tüm gövdeye serbest düzende yerleştirilmiş olan spiral daire, ince dalgalı kazıma çizgiler, iç içe üçgen kazıma çizgiler, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 67 (G. 15b). Env.No.: 2019-97. Tür: Alçak halka kaideli, yayvan gövdeli, içe çekik dik kenarlı, sivriltilmiş ağızlı kase. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 19,4 cm. Kaide Çapı: 7,2 cm. Korunan Yükseklik: 9,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış dik kenar çevresi dalgalı astar boya üzeri sırlı. Bezeme: Gövdede serbest düzende dalgalı, eliptik ve dairesel kazıma çizgiler, üçayak izi.

Kat. No.: 68 (G. 15c). Env.No.: 2019-98. Tür: Alçak halka kaideli, yayvan gövdeli kap parçası. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7,8 cm. Korunan Yükseklik: 8,3 cm.

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, hardal sarısı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Gövdede serbest düzende iki yaprak deseni, aralarında ikişer dalgalı kazıma çizgi, üçayak izi.

Kat. No.: 69 (G. 16a). Env.No.: 2019-43. Tür: Düz dipli, küresel gövdeli, tek (?) kulplu, kapalı kap parçası. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,9 cm. Korunan Yükseklik: 3,5 cm. Hamur Rengi: 5 YR 4/3. Sır: İç sırsız, astarsız. Dış beyaz astar, açık sarı sır. Bezeme: Dışta kap çok yıpranmış, kazıma çizgi desenler belirlenmiyor.

Kat. No.: 70 (G. 16b). Env.No.: 2019-2. Tür: Dip kısmı kırık ve noksan, siskin gövdeli, dar boyunlu, boyundan gövdeye bağlanan tek (olasılıkla çift) kulplu, ağız kısmı kırık ve noksan kapalı kap. Buluntu yeri: L-6. Boyun Çapı: 3,2 cm. Korunan Genişlik: 7,7 cm. Korunan Yükseklik: 11,5 cm. Hamur Rengi: 2,5 YR 5/2. Sır: İçte astarsız sarı sırlı. Dış beyaz astarlı, koyu sarı sırlı. Bezeme: Kabın tüm dış yüzeyi dikey, eğri kazıma çizgilerle serbest biçimde dekore edilmiş, siskin gövdenin bir bölümü dalgalı çizgilerle yaprak deseni oluşturulmuş, boyun üzerinde dikey kısa özensiz kazıma çizgili.

Kat. No.: 71 (G. 17a). Env.No.: 2019-58. Tür: Dik kenarlı, yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 23,4 cm. Korunan Yükseklik: 6,6 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6. Sır: İçte beyaz astar, kahverengi sır. Dışta dik kenar çevresi dalgalı çizgili astar boyalı, sırlı. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 72 (G. 17b). Env.No.: 2019-62. Tür: Dik kenarlı, yuvarlatılmış hafif dışa çekik uçlu ağız parçası, dik kenar dönüşü keskin, kaburga formlu. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 19,8 cm. Korunan Yükseklik: 5,5 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır, dik kenarda kahverengimsi sarı sır. Dışta dik kenar çevresi dalgalı çizgili astar boyalı, sırlı, gövdede düzensiz sır lekeleri. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 73 (G. 17c). Env.No.: 2019-61. Tür: Dik kenarlı, yuvarlatılmış hafif dışa çekik uçlu ağız parçası, dik kenar dönüşü keskin, kaburga formlu. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 23,8 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte krem astar, gövde koyu sarı, kenar kahverengi sır. Dışta dik kenarda kedi tırnağı desenli astar boyalı, sırlı. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 74 (G. 17d). Env.No.: 2019-69. Tür: Dik kenarlı, yuvarlatılmış hafif dışa çekik uçlu ağız parçası, dik kenar dönüşü keskin, kaburga formlu. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 28 cm. Korunan Yükseklik: 4,1 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta dik kenar çevresi dalgalı çizgili astar boyalı, sırlı, gövdeye sır akmış. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 75 (G. 17e). Env.No.: 2019-94. Tür: Dışa çekik yuvarlatılmış ağız parçası, gövdeye parmak baskıyla dalgalı form verilmiş. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı:

25 cm. Korunan Yükseklik: 2,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış astarlı, sırlı. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 76 (G. 17f). Env.No.: 2019-75. Tür: Dışa çekik geniş ağız tablalı ağız parçası. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 18,1 cm. Korunan Yükseklik: 1,6 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dışta sadece ağız çevresi astarlı, sırlı. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 77 (G. 18a). Env.No.: 2019-53. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7,2 cm. Korunan Yükseklik: 3,1 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 78 (G. 18b). Env.No.: 2019-56. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7,2 cm. Korunan Yükseklik: 3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak kalınlığı.

Kat. No.: 79 (G. 18c). Env.No.: 2019-52. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,8 cm. Korunan Yükseklik: 2,7 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 80 (G. 18d). Env.No.: 2019-51. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Kaide Çapı: 5,7 cm. Korunan Yükseklik: 2,8 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 81 (G. 18e). Env.No.: 2019-46. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Kaide Çapı: 6 cm. Korunan Yükseklik: 4,1 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 82 (G. 18f). Env.No.: 2019-54. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,3 cm. Korunan Yükseklik: 2,8 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 83 (G. 18g). Env.No.: 2019-52. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 7 cm. Korunan Yükseklik: 2,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 84 (G. 18h). Env.No.: 2019-20. Tür: Yüksek halka kaide- kadeh. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 4,2 cm. Korunan Yükseklik: 2,8 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/10. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 85 (G. 18i). Env.No.: 2019-112. Tür: Yüksek halka kaide-kadeh. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 4,6 cm. Korunan Yükseklik: 2,7 cm. Hamur Rengi: 2.5

YR 5/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 86 (G. 18j). Env.No.: 2019-49. Tür: Yüksek halka kaide- kadeh. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 4,6 cm. Korunan Yükseklik: 5,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/10. Sır: İçte beyaz astar, koyu sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz, üçayak izi.

Kat. No.: 87 (G. 19a). Env.No.: 2019-27. Tür: Hafif dışa çekik, yuvarlatılmış basit ağız. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 17,4 cm. Korunan Yükseklik: 4,7 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, koyu yeşil sır. Dış astarlı, sırlı. Bezeme: Ağız çevresinde üç eşmerkezli daire.

Kat. No.: 88 (G. 19b). Env.No.: 2019-28. Tür: Yuvarlatılmış basit ağız. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 14,8 cm. Korunan Yükseklik: 2,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, koyu yeşil sır. Dış astarlı, sırlı. Bezeme: Ağız çevresinde üç eşmerkezli daire.

Kat. No.: 89 (G. 19c). Env.No.: 2019-93. Tür: Dışa çekik tablalı ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 20 cm. Korunan Yükseklik: 3,8 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sır. Dışta ağız çevresi astarlı, sırlı. Bezeme: Ağız tablasında birer eşmerkezli daire arasında spiral kazıma.

Kat. No.: 90 (G. 19d). Env.No.: 2019-91. Tür: İçte kaburgalı dışa çekik yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 22,2 cm. Korunan Yükseklik: 4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, gövdede koyu sarı sır, ağız tablası koyu yeşil sır. Dışta ağız çevresi dil biçimli astar boyalı gövdenin en üst kesiminde 2.5 cm. lik bölüm sırlı. Bezeme: Ağız tablasında dalgalı kazıma çizgi altında bir daire kazıma, gövdede üçgen biçimler için dalgalı çizgilerle oluşturulmuş bir düzenlemenin küçük bir kısmı mevcut.

Kat. No.: 91 (G. 19e). Env.No.: 2019-33. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 5,3 cm. Korunan Yükseklik: 3,4 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır, astar ve sırn büyük kısmı dökülmüş. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: İki eşmerkezli daire, üçayak izi.

Kat. No.: 92 (G. 19f). Env.No.: 2019-30. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Kaide Çapı: 5,2 cm. Korunan Yükseklik: 2,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu yeşil sır. Dış astarlı, sırlı, kaidede dil biçimli astar boyama. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire ortasında iki küçük boyutlu eşmerkezli daire kazıma, üçayak izi.

Kat. No.: 93 (G. 20a). Env.No.: 2019-31. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6 cm. Korunan Yükseklik: 2,6 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır:

İçte beyaz astar, koyu yeşil sır. Dış astarlı, sırlı, kaidede dil biçimli astar boyama. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire arasında spiral dairelerden oluşan bant, üçayak izi.

Kat. No.: 94 (G. 20b). Env.No.: 2019-13. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,3 cm. Korunan Yükseklik: 2,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, açık yeşil sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezden gövdeye uzayan beş uçlu taraklı 5 şerit bezeme, üçayak izi.

Kat. No.: 95 (G. 20c). Env.No.: 2019-19. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,8 cm. Korunan Yükseklik: 2,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Özensiz, kırık dalgalı kazıma çizgi altında iki eşmerkezli daire, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 96 (G. 20d). Env.No.: 2019-32. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Kaide Çapı: 7,1 cm. Korunan Yükseklik: 4,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, yeşilimsi sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Merkezden gövdeye uzayan dört uçlu taraklı dört şerit bezeme, üçayak izi.

Kat. No.: 97 (G. 20e). Env.No.: 2019-29. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,9 cm. Korunan Yükseklik: 2,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6. Sır: İçte beyaz astar, koyu yeşil sır. Dışta kaideye kadar astarlı, sırlı. Bezeme: Merkezde grifon figürü, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 98 (G. 21a). Env.No.: 2019-95. Tür: Hafif içe çekik yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 25 cm. Korunan Yükseklik: 3,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8. Sır: İçte beyaz astar, üstüne koyu yeşil ve koyu kahverengi sır akıtma, şeffaf uçuk yeşil sır. Dışta ağız çevresi astarlı ve uçuk yeşil sırlı. Bezeme: İçte ağız çevresinde iki eşmerkezli daire kazıma, gövdede iki dikey çizgi arasında bir dikey-dalgalı kazıma çizgi.

Kat. No.: 99 (G. 21b). Env.No.: 2019-96. Tür: Hafif içe çekik yuvarlatılmış basit uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6. Ağız Çapı: 21,4 cm. Korunan Yükseklik: 2,5 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, üstüne koyu yeşil ve koyu kahverengi sır akıtma, şeffaf uçuk yeşil sır. Dışta ağız çevresi astarlı ve uçuk yeşil sırlı. Bezeme: İçte ağız çevresinde beş eşmerkezli daire kazıma, gövdede geniş ve ince kazıma dikey çizgiler mevcut.

Kat. No.: 100 (G. 21c). Env.No.: 2019-9. Tür: Hafif dışa çekik, dar ağız tablalı ve yuvarlatılmış uçlu ağız parçası. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Ağız Çapı: 17,8 cm. Korunan Yükseklik: 6,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, üstüne açık yeşil ve koyu yeşil sır akıtma, üstte uçuk yeşil sır. Dış astarlı ve yeşil sırlı. Bezeme: İçte ağız tablasının en dışında tek daire kazıma altında kesintisiz devam eden dalgalı

kazıma çizgi kazıma, gövdenin ağızla kesiştiği en üst kısımda üç eşmerkezli daire kazıma altında, içi noktalı sekiz yapraklı bir çiçek motifi, gövdede ayrıca tamamı görülemeyen dalgalı kazıma çizgiler mevcut.

Kat. No.: 101 (G. 21d). Env.No.: 2019-23. Tür: Yüksek halka kaide. Buluntu yeri: L-6 / K-6. Kaide Çapı: 4,7 cm. Korunan Yükseklik: 2,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, üstüne koyu yeşil ve koyu kahverengi sır akıtma, şeffaf uçuk yeşil sır. Dış astarsız, sırsız. Bezeme: İki eşmerkezli daire, üçayak izi.

Kat. No.: 102 (G. 21e). Env.No.: 2019-26. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6 cm. Korunan Yükseklik: 2,5 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, üstüne koyu yeşil ve koyu kahverengi sır akıtma, şeffaf uçuk yeşil sır. Dış astarsız, sırsız. Bezeme: Dışta geniş kazıma içte ince kazıma iki çizgiyle oluşturulan badem formu ortasında dikey dalgalı çizgi eklenerek oluşturulmuş bitkisel desen (orijinalde olasılıkla üç veya dört tane) üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 103 (G. 21f). Env.No.: 2019-25. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 5,6 cm. Korunan Yükseklik: 3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/10. Sır: İçte beyaz astar, üstüne koyu yeşil ve koyu kahverengi sır akıtma, şeffaf uçuk yeşil sır. Dış düzensiz astar lekeli, sırsız. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire, dıştaki daireden gövdeye uzanan, çift kazıma çizgi içinde yatay-kısa çizgilerle taranarak doldurulmuş badem formu üç desen (orijinalde olasılıkla dört tane), kazıma desen araları kahverengi boyayla ayrılmış, üçayak izi.

Kat. No.: 104 (G. 22a). Env.No.: 2019-24. Tür: Yüksek halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 5,5 cm. Korunan Yükseklik: 3,2 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, üstüne koyu yeşil ve koyu kahverengi sır akıtma, şeffaf uçuk yeşil sır. Dış kaideye kadar astarlı ve sarı sırlı. Bezeme: Merkezde iki eşmerkezli daire, gövdede daire içinde üçgen çizilip daire içindeki üçgen arasındaki boşluk alanlar dalgalı kazımayla doldurulmasıyla oluşturulmuş üç rozet, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 105 (G. 22b). Env.No.: 2019-100. Tür: Alçak halka kaideli, yayvan gövdeli, sivriltilmiş basti uçlu kase parçası. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,8 cm. Ağız Çapı: 20 cm. Korunan Yükseklik: 8,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6. Sır: İçte beyaz astar, üstüne koyu yeşil ve açık kahverengi sır akıtma, şeffaf uçuk sarı sır. Dış sadece ağız çevresi astarlı ve açık yeşil sırlı. Bezeme: Merkezde geniş kazıma çizgili “hashtag” benzeri bir çizimden iki damla biçimli yaprak gövdeye açılmakta, yapraklardan biri dışta iki kazıma çizgi ortasına çizilen iki dikey dalgalı kazıma çizginin birleştirilmesiyle küçük kalplerle doldurulmuş gibi görülmekte, diğer yaprakta dalgalı kazıma çizgiler ortadan birleşmemekte, bu yapraklara dik olarak yerleştirilmiş solda bir, sağda iki yaprak desenin mevcut olduğu görülmekte, ağız çevresinde yapraklar arasında bulunan içi karelere bölünmüş üçgen desenler mevcut, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 106 (G. 23a). Env.No.: 2019-6. Tür: Yüksek, dışa çekik halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6,5 cm. Korunan Yükseklik: 3,1 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 6/12. Sır: İçte beyaz astar, sır tespit edilmedi. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Geniş kazıma çizgili “#” deseni, üçayak izi.

Kat. No.: 107 (G. 23b). Env.No.: 2019-22. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 6 cm. Korunan Yükseklik: 3 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6. Sır: İçte beyaz astar, açık yeşil ve koyu sarı sır akıtma üstüne uçuk sarı sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Birbiriyle kesişen çizgilerle oluşturulmuş düğüm (?) motifi, üçayak kalıntısı.

Kat. No.: 108 (G. 23c). Env.No.: 2019-21. Tür: Yüksek halka kaide, kadeh kaidesi. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 8 cm. Korunan Yükseklik: 6,5 cm. Hamur Rengi: pembemsi beyaz hamur, taşçık katkılı. Sır: İçte renksiz şeffaf sır. Dış sırsız, astarsız. Bezeme: Bezemesiz.

Kat. No.: 109 (G. 23d). Env.No.: 2019-3. Tür: Alçak halka kaide. Buluntu yeri: L-6. Kaide Çapı: 5,4 cm. Korunan Yükseklik: 1,9 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8. Sır: İçte beyaz astar, koyu yeşil sır. Dış kaideye kadar astarlı, sırlı, kaide halkası sadece astarlı. Bezeme: Merkezde geniş kazıma çizgilerle oluşturulan geometric rozet ortasında “rumi”, üçayak izi.

Kat. No.: 110 (G. 23e). Env.No.: 2019-7. Tür: Kapalı bir kaba ait (?) amorf gövde parçası. Buluntu yeri: L-6. Korunan Genişlik: 2,9 cm. Korunan Yükseklik: 4,8 cm. Hamur Rengi: 2.5 YR 5/10. Sır: İç astarsız, sırsız. Dış beyaz astar, koyu hardal sarısı sır. Bezeme: Göğüs, omuz ve baş kısmı görünen bir insan figürü, kısa kollu bir tunik giymiş, boynu ve göğüsleri kazıma çizgilerle belirginleştirilmiş, kısa, kıvrırcık saçlı, başında tam formu belirlenemeyen, tek bir çizgiyle belirtilmiş, sivri uçlu bir başlık (?) bulunmakta.

Sonuç

2017 yılında başlatılan Çobankale Kazılarında ele geçen Bizans Dönemi sırlı seramik buluntularının belgelenmesine, tasniflenmesine, form ve üslup özelliklerinin değerlendirilmesine yönelik hazırlanan çalışmalarda, öncelikle buluntu yelpazesinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, kazıların ilk üç sezonunda ele geçen tüm sırlı seramik parçaların yayına hazırlanmasına başlanmış ve ilk olarak 2018 yılı sezonu seramikleri yayınlanmıştır. 2018 yılı buluntularından değerlendirilebilecek durumda olan 52 adet parçanın içinde, Zeuksippus Ailesi Seramiklerinin yoğun olduğu, Beyaz Hamurlu Seramiklere ait sadece 3, Astar Boyalı Seramiklere ait sadece 1 parçanın bulunduğu bildirilmiştir. Bu gruplardan farklı özellikler taşıyan iki parça, münferit parçalar olarak belgelenmiştir³⁰. 2019 yılı sezonunda, Bizans Dönemi sırlı seramik

30 İnanan ve Seçkin, “Yalova/Çobankale Kazısı Sırlı Seramik Buluntular: İlk Gözlemler,” 437-458.

buluntularının miktarı artmakla birlikte, büyük çoğunluğunun yine *Zeuxsippus Ailesi Ailesi* seramiklerine ait örnekler olduğu görülmüştür (Kat.No.1-97). 2018 yılı buluntuları içindeki Astar Boyalı seramiklere ait örnek, 2019 yılında ele geçmezken *Beyaz Hamurlu Seramik* grubuna ait, korunan kısmı monokrom sırlı tek bir kaidenin formu saptanabilecek durumdadır (Kat.No: 108). 2018 yılında olduğu gibi, 2019 sezonunda da az sayıda, Aile örnekleriyle form ve süsleme anlayışını paylaşan ancak hamurları daha kaba olan ve iri kalker katkı içeren, kazıma dekorlu 3 kaide ve 1 amorf gövde parçası (Kat.No: 106, 107, 109, 110) mevcuttur. Buluntular içindeki en yoğun sır rengi sarı ve turuncu tonlarındaki sırdır. Yeşil sırlı örnekler daha azdır.

Çobankale kazılarında 2018 ve 2019 sezonlarında seramik üretimine ilişkin veri tespit edilmemiştir. İlk değerlendirmeler ışığında, buluntuların çoğunluğunu oluşturan Çobankale buluntuları içindeki Zeuxsippus Ailesi Seramiklerinin benzer örneklerinin bulunduğu yerleşimler arasında iki yerleşimin öne çıktığı görülmüştür. Çobankale'ye yakın bölgelerdeki bu iki yerleşim İznik (Nikaia) ve Daskyleion kentleridir. Bu yerleşimlerden Çobankale'ye bazı üretimlerin getirildiğini söylemek mümkündür. Bu üretimlerin ticaret ağına ilişkin araştırmalar, kazı buluntuları arttıkça devam edecektir.

Buluntular içindeki tüm kaide parçalarında, tarihlendirme açısından önem taşıyan üç ayak izi bulunmaktadır. 2019 yılı kazı sezonu buluntularının tümü bir arada değerlendirildiğinde, genel çerçevede 12. yüzyıl sonu ve 14. yüzyıl başı arasında tarihlenen seramiklerin birarada bulunduğu görülmektedir.

2019 yılında, 2018 yılından farklı olarak Polikrom sırlı kap parçaları ele geçmiştir (Kat.No. 98-105). Çalışma kapsamında polikrom/çok renkli seramikler, Zeuxsippus Ailesi Seramiklerinin bir devamı olarak değerlendirilmekle birlikte, bu kapların (G. 21, G. 22), polikrom renklendirme skalası ve değişen genel repertuar özellikleri göz önüne alındığında, monokrom sırlı gruplarla belirgin biçimde ayrıldıkları görülmektedir. Hem Zeuxsippus Ailesi Seramiklerinden hem Polikrom Sgraffito Seramikler olarak tanınan gruptan bazı özellikler taşıyan bu kapların iki grup arasındaki “Geçiş Dönemi” üretimler (?) olması ve 13. yüzyılın ikinci yarısı/sonu-14. yüzyıl aralığına tarihlendirilmesi mümkün görülmekte ve tartışmaya açılması önerilmektedir. Özellikle, 11. yüzyıl ile 14. yüzyıl arasında iskân gördüğü belirtilen Çobankale, bu tartışmada önemli bir noktada yer almaktadır. Bu konu, Çobankale'nin ve özellikle diğer yakın yerleşimlerde sürdürülen kazıların, mimari verileri ile birlikte tüm buluntularının yayınlanması gerçekleştikçe yeniden değerlendirilmeli ve tartışılmalıdır.

Sonuç olarak, Çobankale Kazılarının ilk yıllardaki çalışmalarında daha çok alan temizlenmesi ve surların açığa çıkarılmasının ön plana alındığını hatırlatmak gerekmektedir. Özellikle sarnıç ve çevresinde açılan defneci çukurları, alanda stratigrafik değerlendirme yapılmasını engellemektedir. Bunun ötesinde, bu alanlarda seramik dışında değerlendirebilecek farklı malzeme grupları da henüz ayrıntılı incelenmemiştir.

Çobankale kazılarının, ilerleyen süreçlerde kale içindeki nispeten daha iyi korunmuş alanlarında gerçekleştirilecek çalışmaların, Bizans sırlı seramik gruplarına ve kalenin stratigrafik değerlendirmelerine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The authors have no conflict of interest to declare.

Grant Support: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynakça/References

- Bilir, Timur. "An Assessment of A Group of Glazed White Ware Byzantine Ceramic Achieved as Surface Finding in Iznik." *AIECM3 on Medieval and Modern Period Mediterranean Ceramics Proceedings*. Ed. Filiz Yenişehirlioğlu. Ankara: Vekam Yayınları, 2018, 421-426.
- Böhlendorf Arslan, Beate. *Glasierte Byzantinische Keramik Aus Der Türkei*. İstanbul: Ege Yayınları, 2004.
- Böhlendorf Arslan, Beate. "Gülpınar Pottery Again: Towards a Re-Evaluation of Local and Imported Wares." *AIECM3 on Medieval and Modern Period Mediterranean Ceramics Proceedings*. Ed. Filiz Yenişehirlioğlu. Ankara: Vekam Yayınları, 2018, 279-290.
- Çömezöğlü Uzbek, Özgü. "İstanbul Üniversitesi Yüzeysel Araştırması (İSTYA) Projesi Büyükçekmece Çalışmalarında Elde Edilen Çanak Çömlek Buluntular." *İstanbul İli Yüzeysel Araştırması 2016-2017 Büyükçekmece*. Ed. Emre Güldoğan. İstanbul: Büyükçekmece Belediyesi, 2019, 91-113.
- Doğer, Lale. "Daskyleion Kazılarında Yeni Buluntular: Beyaz Hamurlu Yeşil ve/veya Kahverengi Boyalı Bizans Seramikleri (Sırlı Beyaz Mal IV-GWW IV)." *Bizans ve Çevre Kültürleri, Prof. Dr. Yıldız Ötügen'e Armağan*. Ed. Sema Doğan ve Mine Kadiroğlu. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2010, 164-176.
- Doğer, Lale. *Daskyleion II, Hisar-tepe/Daskyleion Kazısı Bizans Seramikleri, Prof. Dr. Tomris Bakır'a Armağan*. İstanbul: Ege Yayınları, 2014.
- Hayes, John Walker. *Excavations At Saraçhane In İstanbul, Volume 2, The Pottery*. Princeton: N. J. Princeton Üniversitesi Yayınları. Washington: D.C. Dumbarton Oaks Research Library and Collection, 1992.
- Foss, Clive. *Anadolu'daki Ortaçağ Kalelerinin İncelenmesi, II Nikomedia*. Çev. F. Yavuz Ulugün. Kocaeli: İzmit Rotary Kulübü Kültür Yayınları, 2002.
- İnanan, Filiz. "Zeuksippus Tipi Seramiklerin Anadolu'daki Dağılımları". *Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 26 (2014/1): 151-168.
- İnanan, Filiz. "Nilüfer ve Mahalleleri Yüzeysel Araştırmalarında Ele Geçen Bizans ve Osmanlı Dönemi Seramik Buluntuları." *Odryses'ten Nilüfer'e Uluslararası Nilüfer Sempozyumu*. Ed. Mustafa Şahin, Sezai Sevim ve Doğan Yavaş. Bursa: Nilüfer Belediyesi Yayınları, 2017, 359-382.
- İnalçık, Halil. "Osman Gazi'nin İznik Kuşatması ve Bafeus Muharebesi." *Osmanlı Beyliği (1300-1389)*. Ed. Elizabeth Zachariadou. Çev. Gül Çağalı Güven, İsmail Yergüz ve Tülin Altınova. İstanbul: Toplumsal Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1997, 78-105.
- İnanan, Filiz ve Selçuk Seçkin. "Yalova/Çobankale Kazısı Sırlı Seramik Buluntular: İlk Gözlemler." *Cedrus* 9 (2021): 437-458.

- İnanan, Filiz. *Bursa, Zindankapı Kurtarma Kazılarında Ele Geçen Bizans ve Osmanlı Dönemi Seramik Buluntular*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları, 2022.
- Megaw, Arthur H. S. “Zeuxippus Ware.” *The Annual of the British School at Athens* 63 (1968): 67-88.
- Megaw, Arthur H. S. “Zeuxippus Ware Again.” *Bulletin de Correspondence Hellénique Supplement XVIII* (1989): 260-266.
- Meriç, Zeynep Adile ve Aygün Ekin Meriç. “2012-2019 Yılları Arasında İznik Roma Tiyatrosu’nda Bulunan Bizans Sırlı Seramiklerinin Değerlendirilmesi.” *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 54 (2021): 49-66.
- Özkul Fındık, Nurşen. *İznik Sırlı Seramikleri, Roma Tiyatrosu Kazısı (1980-1995)*. Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları, 2014.
- Seçkin, Selçuk. “Tarihsel Süreçte Yalova/Altınova Çobankale.” *Cedrus* 6 (2018): 535-553.
- Seçkin, Selçuk. “Yalova/Altınova Çobankale’de Yapılan Çalışmalar Hakkında İlk Değerlendirmeler.” *24. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Kitabı*. Ed. Enes Kavalçalan. Nevşehir: Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları, 2021, 602-618.
- Seçkin, Selçuk. “Yalova/Altınova Çobankale Kazısı 2019-2020 Yılı Çalışmaları.” *2019-2020 Kazı Çalışmaları* 4 (2022): 167-176.
- Seçkin, Selçuk ve Barış Sayın. “Conservation and Repair of a Historical Masonry Ruin Belonging to the Middle Byzantine Era: The Case of Ruined Cistern Unearthed in the Çobankale Archeological Site (Yalova, Turkey).” *Structures* 41 (July 2022): 1411-1431. Erişim 25 Aralık 2022. <https://dx.doi.org/10.1016/j.istruc.2022.05.092>.
- Seçkin, Selçuk ve Turhan Doğan. “Yalova/Altınova Çobankale’nin İnşa Tarihi Hakkında Tespitler.” *Yalakova’dan Yalova’ya Prof. Dr. Halil İnalçık Anısına Yalova Tarihi Araştırmaları*. Bursa: Gaye Yayınları, 2022, 62-75.
- Şahin, Mustafa. *Bursa ve İlçeleri Arkeolojik Kültür Envanteri – II, Nilüfer İlçesi I. Kitap*. Bursa: Nilüfer Belediyesi Yayınları, 2016.
- Vroom, Joanita. “Some Byzantine Pottery Finds From Kaman-Kalehöyük: A First Observation.” *Kaman-Kalehöyük* 15 (2006): 163-169.
- Yüksel, Ahmet Fethi, Kerim Avcı ve Selçuk Seçkin. “Yalova-Altınova Çobankale’de Arkeojeofizik Araştırmalar.” *Sosyal Bilimlerde Yeni Araştırmalar*. Ankara: Berikan Yayınları, 2019, 195-212.
- Waksman, Yona ve Veronique François. “Vers une Redéfinition Typologique et Analytique des Céramiques Byzantines du Type Zeuxippus Ware.” *BCH* 128-129 (2004-2005): 629-724.

